

‘Een onderzoek naar de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer in de aannemelijkheidsbeoordeling.’

Toetsing van:

Afstudeeropdracht 1920RE_JR4

Aantal woorden

14.054

Hogeschool Leiden

Sophie van der Spek -S1103056

Klas RE4E

Opleiding HBO-Rechten

Afstudeerbegeleider: mevr. A. Yayla
Onderzoeksdocent: dhr. S. Kok

16 juni 2020

Reguliere kans

Collegejaar 4

Voorwoord

Beste lezer,

Voor u ligt mijn afstudeerscriptie. Deze scriptie is het laatste onderdeel van de afstudeerfase aan de Hogeschool Leiden. In het studiejaar 2018-2019 liep ik al stage bij de opdrachtgever. Ik leerde de organisatie gedurende 40 weken van binnenuit kennen. Ik heb er veel plezier in gehad om nog dieper in te gaan op onderwerpen waar ik gedurende mijn stage al mee te maken kreeg en ik hoop op deze manier een bijdrage te kunnen leveren aan de praktijk.

Graag wil ik Marjolein Kanselaar-Borstlap, afdelingshoofd Behandel en bezwaar, bedanken voor het bieden van een afstudeerstage en het feit dat zij altijd bereid was om mee te denken. Ook wil ik Hans van de Weerd, seniorjurist, bedanken voor de begeleiding bij mijn scriptie. Ook de andere collega's van de afdeling Behandel en bezwaar wil ik bedanken voor het meedenken en het brainstormen.

Mevrouw Yayla wil ik graag bedanken voor haar hulp en steun tijdens dit afstudeerproces.

Ik wens u veel plezier met het lezen van mijn scriptie.

Sophie van der Spek

Bleskensgraaf, 15 juni 2020

Samenvatting

De beoordeling van de eigen rol en de beoordeling van de aannemelijkheid zijn twee beoordelingscriteria in de beoordeling van het Schadefonds Geweldsmisdrijven, welke afzonderlijk zouden moeten worden getoetst. Uit een interview met de opdrachtgever blijkt dat aanvragen regelmatig ten onrechte worden afgewezen op het ontbreken van de aannemelijkheid, omdat er geen duidelijkheid bestaat over de eigen rol van het slachtoffer. Dit heeft nadelige gevolgen voor het slachtoffer. De discussie bestaat tot in hoeverre het Schadefonds de eigen rol van een slachtoffer mag betrekken in de aannemelijkheidsbeoordeling.

Het doel van het onderzoek is om het Schadefonds Geweldsmisdrijven te adviseren over de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf in de beoordeling van de aannemelijkheid. Dit onderzoek wordt uitgevoerd aan de hand van literatuur-, dossier- en jurisprudentieonderzoek. Om tot een advies te komen is de volgende centrale vraag opgesteld: *“Welk advies kan op grond van literatuur- en jurisprudentieonderzoek aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven worden gegeven ten aanzien van de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer bij de beoordeling van de aannemelijkheid van misdrijven in aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven, zoals de aannemelijkheidsbeoordeling volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020?”*

Het belangrijkste resultaat dat met betrekking tot de centrale vraag naar voren komt is dat de rechter oordeelt dat grote waarde moet worden gehecht aan de discretionaire bevoegdheid die het Schadefonds kent en dat zij vrij is in de beoordeling van de aanvragen. Uit het onderzoek blijkt echter ook dat er meer beoordelingskaders beschikbaar zijn dan het Schadefonds momenteel hanteert. Het Schadefonds kan op basis van het onderzoek extra beoordelingskaders creëren met betrekking tot bijvoorbeeld de bruikbaarheid van de aangifte.

Aan het Schadefonds is het advies gegeven om zich niet direct te richten op het creëren van kaders met betrekking tot de mate waarin de eigen rol van een slachtoffer mag worden betrokken in de aannemelijkheidsbeoordeling, maar zich in plaats daarvan te richten op meer beoordelingskaders met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling. Wanneer juristen die de aanvragen beoordelen weten welke onderdelen nog wel in de aannemelijkheidsbeoordeling thuishoren, zal het ook makkelijker te onderscheiden zijn wanneer een onderdeel van de beoordeling toeziet op het eigen aandeel. Dit creëert ook eenheid in de wijze waarop een aanvraag wordt beoordeeld en de wijze waarop dit extern wordt gemotiveerd.

Inhoudsopgave

Voorwoord	2
Samenvatting	3
Inhoudsopgave	4
Hoofdstuk 1: Inleiding	7
1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse	7
1.2 Doelstelling, centrale vraag en deelvragen	9
1.2.1 Doelstelling	9
1.2.2 Centrale vraag	9
1.2.3 Deelvragen	10
1.3 Methoden van onderzoek	10
Hoofdstuk 2: Het Schadefonds Geweldsmisdrijven	15
2.1 Het Schadefonds toegelicht	15
2.1.1 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven	15
2.1.2 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven als bestuursorgaan	15
2.2 De aanvraag voor een tegemoetkoming bij een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf	16
2.2.1 Een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf	16
2.2.2 Slachtofferschap volgens het Schadefonds Geweldsmisdrijven	17
2.2.3 Relevante aanvragen binnen het onderzoek	18
2.3 Het besluitvormingsproces	19
2.3.1 De beoordeling van de aanvraag	19
2.3.2 De beslissing op de aanvraag	19
2.4 Tussenconclusie	20
Hoofdstuk 3: De eigen rol van het slachtoffer binnen de aannemelijkheidstoets	21
3.1 De beoordeling van de aannemelijkheid	21
3.1.1 Aannemelijkheid toegelicht	21
3.1.2 De inhoud van de beoordeling van de aannemelijkheid	22
3.1.3 Afwijzing van de aanvraag wegens het ontbreken van de aannemelijkheid	24
3.2 De beoordeling van het eigen aandeel	25
3.2.1 Eigen aandeel toegelicht	25

3.2.2 De inhoud van de beoordeling van het eigen aandeel	25
3.3 Tussenconclusie	26
Hoofdstuk 4: De beslispraktijk	27
4.1 Welke feiten en omstandigheden zijn van belang bij de aannemelijkheidsbeoordeling van het Schadefonds Geweldsmisdrijven?	27
4.1.1 De aangifte	27
4.1.2 Aanvullende informatie	28
4.1.3 Achtergrond misdrijf	28
4.1.4 De aannemelijkheid en het eigen aandeel	29
4.2 Welke feiten en omstandigheden zijn van belang bij de beoordeling van het eigen aandeel van het Schadefonds Geweldsmisdrijven?	29
4.2.1 Overeenkomsten beleid	30
4.2.2 Het eigen aandeel en de aannemelijkheid	30
4.2.3 Illegale activiteiten	31
4.3 Tussenconclusie	32
Hoofdstuk 5: De rechtspraktijk	33
5.1 Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid zoals die volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?	33
5.1.1 Bruikbaarheid van de aangifte	33
5.1.2 Discretionaire bevoegdheid	34
5.1.3 Bewijslast	34
5.1.4 Ernstig letsel als objectieve aanwijzing	35
5.1.5 Bewijsmiddelen	36
5.2 Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van een eigen aandeel zoals die volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?	37
5.2.1 Het strafvonnis	37
5.2.2 Verband met eerdere gebeurtenissen	38
5.3 Tussenconclusie	40
Hoofdstuk 6: Conclusies en aanbevelingen	41
6.1 Conclusies	41
6.2 Aanbevelingen	43

Bronnenlijst	46
Bijlage 1: Dossieronderzoek aannemelijkheid	48
Bijlage 2: Dossieronderzoek eigen aandeel	52
Bijlage 3: Jurisprudentieonderzoek	56
Bijlage 4: Interview	65
Bijlage 5: Intern document	76

Hoofdstuk 1: Inleiding

1.1 Aanleiding onderzoek en probleemanalyse

De opdrachtgever in dit onderzoek is het Schadefonds Geweldsmisdrijven (hierna: het Schadefonds). Het Schadefonds is een overheidsorganisatie en een zelfstandig onderdeel van het ministerie van Justitie en Veiligheid.¹ Wanneer iemand in Nederland slachtoffer wordt van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, dan kan het slachtoffer een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Indien het Schadefonds beslist dat het aannemelijk is dat iemand slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en dat het slachtoffer als gevolg daarvan ernstig psychisch of fysiek letsel heeft opgelopen², dan kan een eenmalige tegemoetkoming worden toegekend.³ Voordat dit gebeurt wordt een aanvraag onderworpen aan een aantal criteria, waaronder de beoordeling van de aannemelijkheid en het eigen aandeel. Het onderzoek ziet specifiek toe op deze twee beoordelingscriteria, omdat de opdrachtgever heeft aangegeven dat deze twee criteria elkaar nog weleens overlappen waar dit eigenlijk niet het geval zou mogen zijn.⁴ De beoordeling van het eigen aandeel behoort namelijk later te komen dan de beoordeling van de aannemelijkheid. Om het vraagstuk te illustreren, wordt de volgende casus geschetst:

“Een 21-jarige man wordt tijdens het uitgaan slachtoffer van mishandeling. Zijn vriend vertelde het slachtoffer dat hij werd lastiggevalen door een groep jongens. Het slachtoffer liep op de groep af om hen aan te spreken op hun gedrag. Na een korte woordenwisseling wordt het slachtoffer door een van de jongens in de groep meerdere malen in zijn gezicht geslagen. Meerdere mensen in de uitgaansgelegenheid hebben zich op dat moment om de groep heen verzameld. Op enig moment trekt de beveiliging de dader en het slachtoffer naar buiten. Voor het slachtoffer wordt een ambulance gebeld en eenmaal in het ziekenhuis blijkt de neus van het slachtoffer gebroken. Een aantal dagen later hoort het slachtoffer dat zijn neus operatief zal moeten worden rechtgezet.

Het slachtoffer doet aangifte, maar kan het verhaal niet meer in precieze volgorde vertellen. Hij had geen alcohol gedronken, maar is na de klappen even bewusteloos gemaakt. Het slachtoffer weet nog wel dat zijn vriend werd lastiggevalen en dat hij met degene wilde spreken die zijn vriend lastigviel. Het slachtoffer verklaart geen fysiek geweld te hebben gebruikt. Tijdens het verhoor verklaart de dader dat het slachtoffer naar hem toe kwam en zich agressief gedroeg. Op camerabeelden is niet duidelijk te zien wat er precies is gebeurd en ook getuigen verklaren wisselend over wie er als eerste

¹ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 3

² Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 6

³ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 3

⁴ Van de Weerd, 2020

geweld zou hebben gebruikt.

Het slachtoffer dient een aanvraag in bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Nu de verklaringen van het slachtoffer en de dader lijnrecht tegenover elkaar staan en er ook geen andere objectieve verklaringen zijn die de opgave van het slachtoffer ondersteunen, wordt de aanvraag afgewezen op het ontbreken van de aannemelijkheid. Was het Schadefonds uitgegaan van de verklaring van de aanvrager, dan had het Schadefonds een tegemoetkoming toe kunnen kennen. Het Schadefonds had de tegemoetkoming kunnen korten met 50% wegens de eigen rol van het slachtoffer. Het gebeurde vond plaats in een uitgaansgelegenheid. Het slachtoffer zocht zelf de confrontatie met de dader op en heeft zich mogelijk beledigend uitgelaten. ⁵”

De aannemelijkheidstoets en de beoordeling van het eigen aandeel

Uit een interview met de opdrachtgever blijkt de aannemelijkheidstoets nauw verbonden te zijn met de beoordeling van het eigen aandeel. De beoordeling van de aannemelijkheid is de laatste jaren sterk is veranderd. Uit het interview met de opdrachtgever blijkt dat men voorheen enkel toetste of het geweldsaspect aannemelijk was. De aanvrager moest enkel aannemelijk maken dat er geweld tegen hem was gepleegd als gevolg waarvan de aanvrager letsel had opgelopen. Onder welke omstandigheden dit geweld werd gepleegd, was voor de beoordeling destijds niet direct relevant. Dit is een groot verschil met de huidige toets. Onder de huidige toets moet een aanvrager zowel het geweldsaspect als de aanleiding, toedracht en omstandigheden van een misdrijf aannemelijk maken.

Door de jaren heen heeft het beleid omtrent de beoordeling van de aannemelijkheid vele wijzigingen gezien. Uit de praktijk blijkt dat de beoordeling van de aanleiding, toedracht en omstandigheden ertoe kan leiden dat men het eigen aandeel, dat eigenlijk pas later in de beoordeling hoort te komen, te vroeg mee laat wegen in een beslissing op een aanvraag. Onder het huidige beleid komt het voor dat er onvoldoende duidelijkheid is over het eigen aandeel van een slachtoffer. Het Schadefonds wijst een aanvraag dan af op het ontbreken van de aannemelijkheid. Er is dan onvoldoende aannemelijkheid met betrekking tot de aanleiding, toedracht en omstandigheden van het gebeurde. Dit terwijl, wanneer een eigen aandeel wel voldoende aannemelijk zou kunnen worden gemaakt, men tot een korting van bijvoorbeeld 25, 50 of 75 procent zou kunnen komen. Een dergelijke beslissing is sterk in het nadeel van een aanvrager. Een voorbeeld hiervan is de casus die bovenstaand werd geschetst.

⁵ Deze casus is geschetst op basis van meerdere dossiers bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. De op zichzelfstaande casus zoals hier omschreven is niet waargebeurd.

Het bovenstaande roept de vraag op tot in hoeverre het Schadefonds de rol van een slachtoffer in een gebeurtenis mag laten meewegen in een beoordeling van de aannemelijkheid van een misdrijf.⁶

Afbakening

Voor het onderzoek zijn de beoordeling van de aannemelijkheid en het eigen aandeel van belang. Omdat de aannemelijkheid en het eigen aandeel voor het onderzoek of de uitkomsten daarvan niet onlosmakelijk aan de overige criteria zijn verbonden, is de nadere toelichting van de overige criteria in het verdere onderzoek achterwege gelaten worden.

Binnen het onderzoek naar de aannemelijkheidstoets en het eigen aandeel, is enkel het beleid omtrent de ‘klassieke geweldsmisdrijven’ worden onderzocht. Klassieke geweldsmisdrijven zijn bijvoorbeeld mishandelingen en bedreigingen met geweld. Geweldsmisdrijven die niet ‘klassiek’ zijn, zijn bijvoorbeeld huiselijk geweld en zedenmisdrijven. De reden voor deze afbakening, is dat voor deze verschillende categorieën geweldsmisdrijven verschillende aannemelijkheidstoetsen worden gehanteerd. De omvang van het onderzoek leent zich er niet voor om de aannemelijkheidsbeoordeling van elke afzonderlijke categorie te onderzoeken en de resultaten te vergelijken. Deze afbakening is in overleg met de opdrachtgever tot stand gekomen.

1.2 Doelstelling, centrale vraag en deelvragen

1.2.1 Doelstelling

De doelstelling van het onderzoek is om het Schadefonds Geweldsmisdrijven te adviseren over de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer bij de beoordeling van de aannemelijkheid van misdrijven in aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven, door literatuur- en jurisprudentieonderzoek te doen en de resultaten in kaart te brengen, met elkaar te vergelijken en te beoordelen op bruikbaarheid.

1.2.2 Centrale vraag

Gebaseerd op het bovenstaande kan de volgende centrale vraag worden geformuleerd:

“Welk advies kan op grond van literatuur-, jurisprudentie- en dossieronderzoek aan het Schadefonds Geweldsmisdrijven worden gegeven ten aanzien van de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer bij de beoordeling van de aannemelijkheid van misdrijven in aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven, zoals de aannemelijkheidsbeoordeling volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020?”

⁶ Van der Weerd, 2020

1.2.3 Deelvragen

Gebaseerd op het bovenstaande en de centrale vraag kunnen de volgende deelvragen worden geformuleerd:

Theoretisch-juridisch gerichte vragen

Op welke wijze neemt het Schadefonds Geweldsmisdrijven een besluit op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?

Op welke wijze beoordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven de aannemelijkheid van de aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en de eigen rol van het slachtoffer in het opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?

Praktijkgerichte vragen

Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid en een eigen aandeel zoals die volgen uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid en een eigen aandeel zoals die volgen uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

1.3 Methodes van onderzoek

Per deelvraag zal ik toelichten welke onderzoeksmethode ik heb gebruikt en waarom.

Op welke wijze neemt het Schadefonds Geweldsmisdrijven een besluit op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?

Bij de beantwoording van deze deelvraag heb ik gebruik gemaakt van de onderzoeksmethoden literatuuronderzoek en wetsanalyse. Ik heb gebruik gemaakt van de Beleidsbundel van 1 juli 2019 van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Dit is de meest actuele publicatie van dit document en daarmee wordt de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd.

Ook heb ik gebruik gemaakt van 'Bestuursrecht begrepen' van mr. dr. C.L.G.F.H. Albers en 'Grondtrekken van het Nederlandse strafrecht' van mr. M.J. Kronenberg en mr. B. de Wilde. Ik heb daarnaast gebruik gemaakt van een rapport van de heer B. van 't Laar. De heer Van 't Laar schreef een rapport over de evaluatie van de wetswijziging in 2012 en de gevolgen die dit had met betrekking tot het bestuursrechtelijk kader van een besluit van het Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Ook heeft met betrekking tot deze deelvraag wetsanalyse plaatsgevonden. Door de beantwoording van deze deelvraag heb ik getracht meer inzicht geven in de wijze waarop het Schadefonds Geweldsmisdrijven een besluit neemt op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

Op welke wijze beoordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven de aannemelijkheid van de aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en de eigen rol van het slachtoffer in het opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?

Bij de beantwoording van deze deelvraag heb ik gebruik gemaakt van de onderzoeksmethoden literatuuronderzoek en wetsanalyse. Ik heb gebruik gemaakt van de Beleidsbundel van 1 juli 2019 van het Schadefonds geweldsmisdrijven. Dit is de meest actuele publicatie van dit document. Hiermee wordt de kwaliteit van het onderzoek gewaarborgd. Ook heb ik gebruik gemaakt van 'Grondtrekken van het Nederlandse strafrecht' van mr. M.J. Kronenberg en mr. B. de Wilde. Aan de aannemelijkheidstoets en de beoordeling van het eigen aandeel liggen wetsartikelen ten grondslag, namelijk artikel 3 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven en artikel 5 van de wet schadefonds geweldsmisdrijven. Deze artikelen zijn bij de beantwoording van de deelvraag geanalyseerd.

Het aantal bronnen dat bij de beantwoording van deze deelvraag gebruikt kon worden, is beperkt. De reden hiervoor is dat het Schadefonds Geweldsmisdrijven een unieke overheidsorganisatie is met eigen bevoegdheden. De wijze waarop deze organisatie te werk gaat en is ingericht is niet een op een te vergelijken met een andere organisatie. Algemene literatuur is dan ook in de meeste gevallen niet direct toepasbaar. De Beleidsbundel is leidend bij de invulling van de begrippen die in dit hoofdstuk aan bod komen.

Praktijkgerichte vragen

Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid en een eigen aandeel zoals die volgen uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

Bij de beantwoording van deze deelvraag heb ik gebruik gemaakt van de onderzoeksmethode dossieronderzoek. De kwaliteit van het onderzoek wordt gewaarborgd door over de periode van 2015 tot 2020 tien verschillende zaken met elkaar te vergelijken. Het is vanwege de wisseling van systemen bij de opdrachtgever niet mogelijk om zaken uit de periode van 2012 tot 2015 te betrekken in de analyse. Dit is voor de beantwoording van de deelvraag niet relevant, omdat deze deelvraag dient om inzicht te geven in de dagelijks beslispraktijk van het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Vijf zaken zien toe op aanvragen waarin er sprake was van aannemelijkheid van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en waarin er sprake was een eigen aandeel van het slachtoffer. De overige vijf zaken

zien toe op afwijzingen van de aanvragen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid, omdat de eigen rol van het slachtoffer niet beoordeeld kon worden. Ter beantwoording van de deelvraag zal ik de volgende zaken analyseren:

-2015/216524

-2016/239812

-2016/237619

-2016/240617

-2017/252494

-2017/244055

-2018/273321

-2018/270411

-2019/285155

-2019/292380

Bij het analyseren van de zaken heb ik met betrekking tot zaken die toezien op afwijzingen op grond van het ontbreken van de aannemelijkheid aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- Feitelijke geweldshandeling en stukken

Door te kijken naar de feitelijke geweldshandeling en de stukken op basis waarvan een aanvraag wordt beoordeeld, kan ik een beeld krijgen van de casus en van de stukken waarop de beoordeling is gebaseerd.

- Belangrijkste punten verklaring slachtoffer

Door te kijken naar de verklaring van het slachtoffer kan ik vergelijken tot in hoeverre de weergave van een slachtoffer de beoordeling van de aanvraag beïnvloed.

- Contra-indicaties

Door te kijken naar de contra-indicaties kan ik een oordeel vormen over voorkomende contra-indicaties en mate waarin zij de beoordeling beïnvloeden.

- Doorslaggevende overwegingen en opmerkingen

Door te kijken naar de doorslaggevende overwegingen kan ik een oordeel vormen over de indicaties die in de beoordeling doorslaggevend zijn. Met opmerkingen wordt bedoeld op de bijzonderheden.

Met betrekking tot zaken die toezien op afwijzingen op grond van het bestaan van een eigen aandeel, wordt, in plaats van aan de contra-indicaties en de doorslaggevende overwegingen, aandacht gegeven aan nog twee onderwerpen:

– Eigen aandeel en overwegingen

Door te kijken naar het eigen aandeel en de overwegingen die het Schadefonds hierbij maakte, kan een beeld worden gegeven van de wijze waarop het Schadefonds het eigen aandeel in de praktijk beoordeelt.

– Conclusie

Door te kijken naar de conclusie, wordt inzicht gegeven in het uiteindelijke oordeel.

De dossiers zijn in overleg met de afstudeerbegeleider en opdrachtgever uit privacyoverwegingen niet als bijlage aan dit onderzoek bijgevoegd. Indien de lezer de dossiers wil raadplegen, dan kan de lezer contact opnemen met de heer mr. H. van de Weerd, seniorjurist bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven. Het telefoonnummer is 070-4142045.

Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter dat er sprake is van aannemelijkheid zoals die volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

Bij de beantwoording van deze deelvraag heb ik gebruik gemaakt van de onderzoeksmethode jurisprudentieonderzoek. De kwaliteit van het onderzoek wordt gewaarborgd door meerdere uitspraken met elkaar te vergelijken. De relevantie van dit onderdeel is groot, omdat het Schadefonds haar beleid baseert op het Wetboek van Strafrecht en hetgeen de jurisprudentie voorschrijft. Ter beantwoording van deze deelvraag zal ik de volgende uitspraken analyseren:

-ECLI:NL:RVS:2013:670

-ECLI:NL:RBAMS:2016:BZ8616

-ECLI:NL:RVS:2013:608

-ECLI:NL:RVS:2014:2543

-ECLI:NL:RVS:2014:1446

-ECLI:NL:RBMNE:2016:952

-ECLI:NL:RVS:2017:312

-ECLI:NL:RVS:2019:1869

-ECLI:NL:RVS:2019:2322

-ECLI:NL:RVS:2019:4297

De uitspraken zijn gedurende het onderzoek door de opdrachtgever geselecteerd. De uitspraken zijn geselecteerd op basis van relevantie met betrekking tot het onderwerp van het onderzoek. Ook zijn de uitspraken geselecteerd op het type geweldsmisdrijf. Zoals eerder benoemd worden alleen klassieke geweldsmisdrijven meegenomen in het onderzoek. Bij het analyseren van de uitspraken heb ik aandacht gegeven aan de volgende onderwerpen:

- Omschrijving casus en rechtsvraag

Door dit onderwerp wordt inzicht gegeven aan de casus die speelt en de rechtsvraag die aan de orde is.

- Argumenten eiser/appellant

Door dit onderwerp wordt inzicht gegeven aan de standpunten van de eiser/appellant.

- Argumenten verweerder

Door dit onderwerp wordt inzicht gegeven aan de argumenten die het Schadefonds (in het primaire proces) aanvoerde.

- Overwegingen rechter

Dit is het belangrijkste onderwerp omdat hieruit blijkt wat de rechter overweegt ten aanzien van de onderwerpen in de rechtszaak.

- Conclusie

Uit dit onderwerp blijkt tot welke conclusie kan worden gekomen op basis van de bovenstaande deelonderwerpen.

Selectie jaartallen jurisprudentieonderzoek

De selectie van de jaartallen in het jurisprudentieonderzoek, zoals eerder toegelicht, als volgt tot stand gekomen. Uit gesprek met de opdrachtgever blijkt dat in 2012 door de rechter een baanbrekende uitspraak werd gedaan in het betrekken van het eigen aandeel van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf in de aannemelijkheidstoets. Om deze reden is dit jaartal gekozen als startpunt van het onderzoek.

Ook was voor 2012 de civiele kamer van het Gerechtshof in Den Haag de rechtsprekende macht. De uitspraken van het Gerechtshof zijn niet online gepubliceerd.

Hoofdstuk 2: Het Schadefonds Geweldsmisdrijven

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de eerste theoretisch-juridische deelvraag. Deze deelvraag luidt als volgt:

“Op welke wijze neemt het Schadefonds Geweldsmisdrijven een besluit op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?”

Bij de beantwoording van deze deelvraag zal worden ingegaan op het theoretische en juridische kader waarin het Schadefonds een besluit neemt op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

Bij de beantwoording van deze deelvraag zal inzicht worden gegeven in wat het Schadefonds is en de aanvragen die het Schadefonds behandelt. Ook wordt inzicht gegeven op welke wijze het Schadefonds een aanvraag beoordeelt en beslist.

2.1 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven toegelicht

2.1.1 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een overheidsorganisatie die wordt aangestuurd vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid. De missie van het Schadefonds is om, door middel van een financiële tegemoetkoming, slachtoffers van opzettelijke gepleegde geweldsmisdrijven met ernstig psychisch of fysiek letsel erkenning te geven in het onrecht dat hun is aangedaan. Ook verstrekt het Schadefonds uitkeringen aan nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven. Namens de samenleving en vanuit de overheid, draagt het Schadefonds op deze manier bij aan het herstel van vertrouwen en doet het Schadefonds recht aan slachtoffers en hun naasten. De uitkering is een eenmalige financiële tegemoetkoming die aan het slachtoffer gedaan wordt. De hoogte van deze tegemoetkoming wordt bepaald aan de hand van de Letsellijst.⁷ Hierin staan de verschillende soorten letsels opgenomen en het uitkeringsbedrag dat bij deze letsels past. Of iemand in aanmerking komt voor een uitkering wordt bepaald aan de hand van de Beleidsbundel en de wettelijke vereisten. Deze zijn gebaseerd op de Wet schadefonds geweldsmisdrijven (hierna: de Wsg).⁸

2.1.2 Het Schadefonds Geweldsmisdrijven als zelfstandig bestuursorgaan

Het Schadefonds is een zelfstandig bestuursorgaan. Het Schadefonds werd in 1976 opgericht en wordt in stand gehouden door het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het bestuursorgaan bestaat

⁷ Letsellijst Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b

⁸ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 1-4

uit twee onderdelen: de Commissie en het bureau. De Commissie bezit rechtspersoonlijkheid.⁹ Op de Commissie is de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen van toepassing.¹⁰ De Commissie wordt gehandhaafd als zelfstandig bestuursorgaan omdat dit van belang is voor de besluitvorming.¹¹ Lid a van artikel 1 van de Kaderwet zelfstandige bestuursorganen geeft een definitie van een zelfstandig bestuursorgaan:

“(…) zelfstandig bestuursorgaan: een bestuursorgaan van de centrale overheid dat bij de wet, krachtens de wet bij algemene maatregel van bestuur of krachtens de wet bij ministeriële regeling met openbaar gezag is bekleed, en dat niet hiërarchisch ondergeschikt is aan een minister;”

Het Schadefonds is dus een orgaan dat over bestuursbevoegdheid beschikt en dat tot de centrale overheid behoort. De Commissie is een specifieke rechtspersoon ingesteld krachtens publiekrecht. De Commissie is dus een a-orgaan in de zin van de Algemene wet bestuursrecht.¹² Bij zelfstandige bestuursorganen, ook het Schadefonds, ligt de nadruk op het uitvoeren van overheidstaken.¹³

De bevoegdheid om beslissingen te nemen op primaire zaken mandateert de Commissie aan het bureau. Dit betekent dat de Commissie het bureau de bevoegdheid geeft om in naam van de Commissie beslissingen te nemen.¹⁴ De wettelijke grondslag van de mandaatverlening van de Commissie aan het bureau binnen het Schadefonds Geweldsmisdrijven ligt vast in de Mandaatregeling Commissie Schadefonds Geweldsmisdrijven.

Voor 2012 was de rechtsprekende macht de civiele kamer van het Gerechtshof in Den Haag. Door een wijziging in de Wet schadefonds geweldsmisdrijven is de Algemene wet bestuursrecht van toepassing verklaard. Bij het indienen van een aanvraag en het nemen van een beslissing is dus de Algemene wet bestuursrecht van toepassing. Dat houdt ook in dat in beroepszaken de sector bestuursrecht in de rechtbank, en in hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State, vanaf 2012 van toepassing werden verklaard.¹⁵

2.2 De aanvraag voor een tegemoetkoming bij een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf

2.2.1 Een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf

Onder het beleid van het Schadefonds wordt met geweldsmisdrijf bedoeld een in het Wetboek van Strafrecht strafbaar gesteld misdrijf of een poging daartoe, waarbij tegen een slachtoffer geweld is

⁹ Artikel 8 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

¹⁰ Lid 7 van artikel 8 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

¹¹ Stb. 2019, 132

¹² Artikel 1:1 Algemene wet bestuursrecht

¹³ Albers, 2015

¹⁴ Albers, 2015

¹⁵ Van 't Laar, 2017

gebruikt of met geweld is bedreigd. Onder geweld wordt lichamelijk en psychisch geweld verstaan. Ook het onder grote psychische druk zetten van een slachtoffer, kan als geweldsmisdrijf aangemerkt worden. Hierbij kan worden gedacht aan zedenmisdrijven. Er is dan bijvoorbeeld niet direct sprake van lichamelijk of psychisch geweld, maar wel van een aanzienlijk leeftijdsverschil, een gezagsverhouding of een afhankelijkheidsrelatie van het slachtoffer ten opzichte van de dader.¹⁶

Op grond van de Beleidsbundel worden de volgende misdrijven als geweldsmisdrijven aangemerkt: mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging met geweld, mensenhandel, belaging, verkrachting, diefstal met geweld, en moord en doodslag. Brandstichting wordt alleen als geweldsmisdrijf aangemerkt als met opzet brand is gesticht en als gevolg hiervan levensgevaar of gevaar voor ernstig letsel bij het slachtoffer is veroorzaakt.¹⁷

Een voorwaarde om in aanmerking te komen voor een uitkering is dat het geweldsmisdrijf opzettelijk gepleegd moet zijn. Bij de beschrijving van het begrip 'opzet' sluit het Schadefonds aan bij de strafrechtelijke invulling van dit begrip.¹⁸ De strafrechtelijke invulling van het begrip opzet is dat een dader willens en wetens geweld tegen het slachtoffer gebruikte. De dader wist dat hij bij het slachtoffer door zijn handelen pijn en letsel teweeg zou brengen. In de literatuur wordt deze vorm van opzet aangeduid als opzet met bedoeling.¹⁹ Ook in geval van voorwaardelijke opzet komt een slachtoffer in aanmerking voor een tegemoetkoming uit het Schadefonds. Met voorwaardelijke opzet wordt bedoeld dat de dader de aannemelijke kans voor lief nam dat door zijn gedraging ook een ander gevolg kon intreden. Synoniemen voor de aanduiding van deze vorm van opzet zijn: opzet met mogelijkheidsbewustzijn en kansopzet.²⁰ De derde opzetgradatie namelijk het opzet met noodzakelijkheidsbewustzijn wordt niet behandeld in het door het Schadefonds opgestelde beleid. Anders dan bij opzet met bedoeling is bij deze vorm van opzet het streven van de dader niet gericht op het strafbare gevolg van zijn handelen.²¹

2.2.2 Slachtofferschap volgens het Schadefonds Geweldsmisdrijven

Een aanvraag kan alleen worden ingediend voor in Nederland opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf²², als gevolg waarvan een slachtoffer ernstig lichamelijk of psychisch letsel heeft opgelopen. Om in aanmerking te kunnen komen voor een uitkering uit het Schadefonds moeten aanvragers voldoen aan de verschillende vereisten die de wet stelt. Zo geldt voor slachtoffers en naasten op grond van

¹⁶ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p.4

¹⁷ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 4

¹⁸ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p.5

¹⁹ Kronenberg en De Wilde, 2012

²⁰ Kronenberg en De Wilde, 2012

²¹ Kronenberg en De Wilde, 2012

²² Artikel 3 lid 1 sub a Wet schadefonds geweldsmisdrijven

artikel 7 Wsg dat een aanvraag moet worden ingediend binnen tien jaar na de dag waarop het geweldsmisdrijf is gepleegd. Mishandeling, openlijke geweldpleging, bedreiging met geweld, mensenhandel, belaging, verkrachting, diefstal met geweld en moord en doodslag zijn misdrijven die altijd worden aangemerkt als geweldsmisdrijf. In enkele gevallen wordt brandstichting ook aangemerkt als geweldsmisdrijf, als met opzet brand is gesticht en hierbij levensgevaar of gevaar voor ernstig letsel van het slachtoffer is veroorzaakt.²³ Een aanvraag bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven kan zowel digitaal als per post worden ingediend.

Het Schadefonds kan op grond van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven een uitkering verstrekken aan de volgende groepen:²⁴

1. Slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven
2. Nabestaanden van slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven
3. Nabestaanden van slachtoffers van dood door schuld in de zin van artikel 6 van de Wegenverkeerswet 1994 of artikel 307 van het Wetboek van Strafrecht
4. Naasten van slachtoffers met ernstig en blijvend letsel, als gevolg van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf

2.2.3 Relevante aanvragen binnen het onderzoek

Binnen het onderzoek naar de aannemelijkheidstoets en het eigen aandeel, zal enkel het beleid omtrent de 'klassieke geweldsmisdrijven' worden onderzocht. Klassieke geweldsmisdrijven zijn bijvoorbeeld mishandelingen en bedreigingen met geweld. Geweldsmisdrijven die niet 'klassiek' zijn, zijn bijvoorbeeld huiselijk geweld en zedenmisdrijven.²⁵ De reden voor deze afbakening, is dat voor deze verschillende categorieën geweldsmisdrijven verschillende aannemelijkheidstoetsen worden gehanteerd. De omvang van het onderzoek leent zich er niet voor om de afzonderlijke aannemelijkheidsbeoordeling van elke afzonderlijke categorie te onderzoeken en de resultaten te vergelijken.

Een gekozen onderzoeksmethode in het onderzoek is dossieronderzoek. In het dossieronderzoek worden enkel aanvragen in het reguliere proces betrokken. Aanvullende aanvragen, verzoeken om herziening en bezwaarprocedures worden in dit onderzoek om die reden niet betrokken. Het analyseren van deze aanvragen is namelijk niet relevant voor de uitkomsten van het onderzoek.

²³ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p.4

²⁴ Artikel 3 lid 1 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

²⁵ Intern document module aannemelijkheid, Schadefonds geweldsmisdrijven, 2020

2.3 Het besluitvormingsproces

2.3.1 De beoordeling van de aanvraag

Bij de beoordeling van een aanvraag van een slachtoffer zijn de volgende criteria van belang. Allereerst wordt bekeken of een geweldsmisdrijf in Nederland of binnen een Nederlands (lucht)vaartuig plaatsvond.²⁶ Vervolgens wordt bekeken of een aanvraag binnen tien jaar na de dag dat het misdrijf plaatsvond, is ingediend.²⁷ Ook wordt bekeken of het misdrijf op of na 1 januari 1973 plaatsvond.²⁸ Als aan een van deze criteria niet wordt voldaan, dan wordt de aanvraag niet in behandeling genomen.

Indien aan de bovenstaande criteria wordt voldaan, dan wordt de aanvraag inhoudelijk beoordeeld. De eerste stap in de inhoudelijke beoordeling van een aanvraag in het reguliere proces, is de beoordeling of het opgegeven misdrijf aannemelijk kan worden geacht.²⁹ Daarna wordt bekeken of het misdrijf een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf betreft in de zin van het Wetboek van Strafrecht.³⁰ Vervolgens wordt bekeken of een slachtoffer ernstig letsel als gevolg van het misdrijf heeft opgelopen en als dit niet het geval is, of ernstig letsel kan worden voorondersteld op basis van de Beleidsbundel en de Letsellijst. Daarna wordt beoordeeld of een slachtoffer al dan niet een eigen aandeel in het gebeurde had.³¹ Het laatste onderdeel van de beoordeling is of de aanvrager al eerder een vergoeding ontving van via bijvoorbeeld de burgerrechtelijke weg of van de dader in het strafproces.³²

2.3.2 De beslissing op de aanvraag

Het Schadefonds neemt binnen 26 weken een schriftelijke beslissing op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Indien in de beslissing een uitkering wordt toegewezen, dan ontvangt de aanvrager het bedrag uiterlijk binnen dertig dagen na het verzenden van de beslissing op het opgegeven rekeningnummer.³³ Indien een aanvrager het niet eens is met een beslissing van het Schadefonds, dan kan de aanvrager ervoor kiezen om bezwaar aan te tekenen tegen de beslissing. Ook bezwaar kan zowel digitaal, als per post worden aangetekend.³⁴ Een bezwaarschrift moet uiterlijk zes weken na de verzending van de beslissing worden ingediend.³⁵

²⁶ Artikel 3 lid 1 sub a en sub b Wet schadefonds geweldsmisdrijven

²⁷ Artikel 7 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

²⁸ Artikel 23 lid 2 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

²⁹ Artikel 3 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

³⁰ Artikel 3 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

³¹ Artikel 5 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

³² Artikel 6 Wet schadefonds geweldsmisdrijven

³³ Kwaliteitshandvest Schadefonds Geweldsmisdrijven

³⁴ Bezwaar, herziening en aanvullende aanvraag, Schadefonds Geweldsmisdrijven

³⁵ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 24

Als een aanvrager het niet eens is met de beslissing op bezwaar, dan kan een aanvrager beroep aantekenen bij de rechtbank in de buurt van de woonplaats van een aanvrager. De sector bestuursrecht van de rechtbank vormt het vonnis. Indien de aanvrager het niet eens is met de uitspraak van de rechter, dan kan de aanvrager in hoger beroep bij de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State.³⁶

2.4 Tussenconclusie

Het Schadefonds is een zelfstandig bestuursorgaan dat onderdeel uitmaakt van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het Schadefonds kent een financiële tegemoetkoming toe aan slachtoffers van opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven. Het Schadefonds zoekt met betrekking tot de term misdrijf aansluiting bij het Wetboek van Strafrecht. Van geweld is sprake wanneer tegen een persoon geweld is gebruikt of met geweld is gedreigd. Geweld kan zowel psychisch als lichamelijk zijn. In dat geval spreken we ook van slachtofferschap. Wanneer iemand slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, dan kan diegene een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Bij de beoordeling van de aanvraag worden een aantal criteria doorlopen, waarna er na uiterlijk 26 weken een beslissing wordt genomen op de aanvraag. Wanneer een aanvrager het niet eens is met de beslissing op de aanvraag, dan staan de rechtsmiddelen bezwaar, beroep en uiteindelijk hoger beroep open. Voor het onderzoek zijn de criteria van de aannemelijkheidsbeoordeling en de beoordeling van het eigen aandeel van belang. Deze twee criteria zullen in de rest van het onderzoek nader worden uitgewerkt en toegelicht.

³⁶ Van 't Laar, 2017

Hoofdstuk 3: De eigen rol van het slachtoffer binnen de aannemelijkheidstoets

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de tweede theoretisch-juridische deelvraag. Deze deelvraag luidt als volgt:

“Op welke wijze beoordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven de aannemelijkheid van de aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en de eigen rol van het slachtoffer in het opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkens wets- en literatuuronderzoek?”

Bij de beantwoording van deze deelvraag zal worden ingegaan op het theoretische en juridische kader waarin het Schadefonds de eigen rol van een slachtoffer beoordeelt binnen de aannemelijkheidstoets. Op de wijze waarop de eigen rol van een slachtoffer in de praktijk binnen de aannemelijkheidstoets wordt beoordeeld, zal bij de beantwoording van de derde deelvraag inzicht worden gegeven.

De algemene wijze waarop het Schadefonds op een aanvraag van een slachtoffer van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf beoordeelt en beslist is in het vorige hoofdstuk behandeld, hierop zal in dit hoofdstuk dan ook niet verder worden ingegaan. Dit hoofdstuk ziet toe op de vraag op welke wijze het Schadefonds de aannemelijkheid van een aanvraag beoordeelt en hoe zij beoordeelt of er sprake is van een eigen rol van een slachtoffer in een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

3.1 De beoordeling van de aannemelijkheid

3.1.1 Aannemelijkheid toegelicht

Wanneer een slachtoffer een aanvraag bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven indient, wordt deze aanvraag getoetst op een aantal criteria. Een van deze criteria is het vereiste van de aannemelijkheid. De tegemoetkoming uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven is een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. De uitkering is een erkenning van het slachtofferschap en wordt betaald uit gemeenschapsgeld. Om die redenen is het van groot belang dat voldoende duidelijk is wat de aanleiding voor het misdrijf was, wat de toedracht van het misdrijf was en onder welke omstandigheden het misdrijf plaatsvond. Een uitkering is alleen op zijn plaats als maatschappelijke solidariteit passend is.³⁷ De beoordeling van de aanleiding, de toedracht en de omstandigheden maakt onderdeel uit van de aannemelijkheidstoets. De grondslag voor de aannemelijkheidstoets ligt in artikel 3 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven.

³⁷ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019

Wanneer men de aannemelijkheid van een opgegeven geweldsmisdrijf beoordeelt, wordt een andere toets doorlopen dan de toets van een strafrechter. In het strafrecht kan een strafrechter enkel tot bewezenverklaring overgaan wanneer hij overtuigd is van hetgeen de verdachte ten laste is gelegd. Het is bijvoorbeeld mogelijk dat bewijsmateriaal in de richting van de tenlastelegging wijst, maar dat op basis van dit bewijsmateriaal ook een andere lezing mogelijk is.³⁸ Wanneer de rechter ergens niet van overtuigd is, dan kan niet worden overgegaan tot bewezenverklaring. Dit uitgangspunt wordt ook wel aangeduid met het rechtsbeginsel 'in dubio pro reo', wat betekent dat in twijfel het voordeel voor de verdachte van een misdrijf is.³⁹

De strafrechter toetst dus of een feit wettig en overtuigend bewezen kan worden. Het Schadefonds toetst enkel of een geweldsmisdrijf aannemelijk kan worden geacht. Letterlijk betekent dit dat de opgave van een slachtoffer geloofwaardig moet zijn.⁴⁰ Een geweldsmisdrijf hoeft bij het Schadefonds dus niet bewezen te worden. Daarnaast is het voor de beoordeling van het Schadefonds ook niet noodzakelijk dat de dader bekend is.⁴¹

Bewijslast

In het bestuursrecht staat de vrije bewijsleer centraal. Dit houdt in dat de bestuursrechter in beginsel vrij is in het bepalen van de bewijsomvang, de bewijslastverdeling, de bewijsmiddelen en de bewijswaardering.⁴² Dat de bewijslast in het geval van het Schadefonds bij de aanvrager ligt, blijkt uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State van 8 februari 2017. Het Schadefonds wees de aanvraag van appellante af omdat op basis van de medische informatie niet was gebleken dat appellante ernstig letsel had opgelopen als gevolg van het opzettelijk gepleegde misdrijf waarvan zij slachtoffer was geworden. Appellante voerde aan dat het letsel dat zij had opgelopen wel ernstig was en dat zij onder de indruk verkeerde dat de informatie die zij had aangevoerd voldoende was. De appellante stelde dat het aan het Schadefonds was om nadere medische informatie op te vragen. De Afdeling oordeelde echter dat appellante de bewijslast droeg voor de stelling dat zij, als gevolg van het misdrijf, ernstig letsel had opgelopen. Het was volgens de Afdeling niet aan het Schadefonds om appellante tegemoet te komen in de op haar rustende bewijslast.⁴³ Dit betekent dus dat aanvragers zelf hun beweringen aannemelijk moeten maken.

3.1.2 De inhoud van de beoordeling van de aannemelijkheid

De vraag die beantwoord moet worden wanneer een slachtoffer een aanvraag indient, is als volgt: 'Is

³⁸ Kronenberg en De Wilde, 2012

³⁹ Kronenberg en De Wilde, 2012

⁴⁰ Van Dale, 2020

⁴¹ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 17

⁴² Ronteltap, 2018

⁴³ ABRvS, 8 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:317

het aannemelijk dat de aanvrager van een uitkering uit het Schadefonds Geweldsmisdrijven slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf op de wijze zoals hij of zij heeft opgegeven?'.⁴⁴ De beoordeling bij de beantwoording van de vraag of het geweldsmisdrijf aannemelijk geacht kan worden, bestaat uit twee onderdelen:

1. Het geweldsaspect: de geweldshandeling waardoor het slachtoffer letsel opliep
2. De aanleiding, de toedracht en de omstandigheden⁴⁵

Indien op beide bovenstaande punten wordt beoordeeld dat de opgave van een aanvrager aannemelijk kan worden geacht, dan is het opgegeven geweldsmisdrijf aannemelijk. Hieronder wordt besproken welke informatie volgens de Beleidsbundel kan dienen om een opgave van een slachtoffer aannemelijk te maken.

Aangifte

Een aangifte is in beginsel het startpunt voor de aannemelijkheid van een opgave. Een aangifte alleen is echter volgens de Beleidsbundel onvoldoende om een opgave te ondersteunen. In de praktijk is echter wel een aangifte en het strafrechtelijk onderzoek dat hierop volgt wel belangrijk voor de onderbouwing van de aanvraag. Indien het slachtoffer geen aangifte deed, dan moet de aannemelijkheid worden vastgesteld op basis van andere zogenaamde objectieve bronnen. Met objectief wordt bedoeld dat de bronnen onpartijdig en betrouwbaar moeten zijn. Alleen in uitzonderlijke gevallen kan een aanvraag met dit soort informatie voldoende aannemelijk gemaakt worden. Het Schadefonds bepaalt of deze aanvullende informatie aannemelijk is.⁴⁶

Uitspraak van de strafrechter

Indien in een strafzaak uitspraak is gedaan door de strafrechter, dan betreft het Schadefonds deze uitspraak altijd in zijn beoordeling. Een veroordelend vonnis kan ook een opzichzelfstaande objectieve aanwijzing betreffen.⁴⁷

Aanvullende informatie

Het Schadefonds kan ter beoordeling van de aanvraag aanvullende informatie opvragen.

Aanvullende informatie kan bijvoorbeeld zijn het volledig proces-verbaal, een uitgewerkt vonnis, een verslag van een terechtzitting of een uittreksel van de justitiële documentatie van het slachtoffer, de

⁴⁴ Intern document, module aannemelijkheid, 2020

⁴⁵ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p.5

⁴⁶ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 5-6

⁴⁷ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 5

dader en/of andere betrokkenen. Aanvullende informatie kan ook (online beschikbare) open bronnen betreffen.⁴⁸

Medische informatie

Medische informatie is in beginsel niet bruikbaar om de aannemelijkheid van een geweldsmisdrijf te beoordelen. Deze informatie kan de opgave van een slachtoffer slechts in zeer beperkte mate ondersteunen. Het Schadefonds is bij de beoordeling van de aannemelijkheid terughoudend in het gebruik van medische informatie. Zo nodig wordt in een individueel geval wel bekeken tot in hoeverre medische informatie de aannemelijkheid van een opgave van een slachtoffer kan ondersteunen.⁴⁹

3.1.3 Afwijzing van de aanvraag wegens het ontbreken van de aannemelijkheid

Indien het geweldsaspect of de aanleiding, toedracht en/of omstandigheden van een misdrijf niet aannemelijk kunnen worden geacht, dan kan het Schadefonds een aanvraag om een uitkering afwijzen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid. Hieronder een weergave welke afwijzingsgronden binnen de aannemelijkheidstoets voorkomen:

- de opgave van aanvrager bevat tegenstrijdigheden, onwaarheden, onmogelijkheden of bevat anderszins contra-indicaties;
- de opgave van aanvrager wordt op geen enkele wijze ondersteund door objectieve informatie;
- de toedracht, aanleiding en omstandigheden die aanvrager heeft opgegeven, worden door andere gegevens, zoals de uitspraak van een rechter of verdachte- of getuigenverklaringen tegengesproken;
- er is tegenaangifte met of zonder vervolging van aanvrager, en/of
- er is sprake van een gecompliceerde situatie (bijvoorbeeld uitgaansgeweld, langer lopend burenc conflict, (v) echtscheidingssituatie of ruzie in het kader van een omgangsregeling).⁵⁰

Een afwijzing van de aanvraag om een uitkering betekent dus niet altijd dat het Schadefonds de opgave van een slachtoffer niet gelooft. De aanvraag om een uitkering kan ook worden afgewezen omdat de opgave van het slachtoffer onvoldoende is onderbouwd met objectieve aanwijzingen. Het Schadefonds kan een aanvraag om een uitkering daarnaast blijkens de Beleidsbundel ook afwijzen omdat het slachtoffer aanvullende informatie waar hij over beschikt, verzuimt te verstrekken of achterhoudt. Een aanvraag kan ook worden afgewezen op grond van de

⁴⁸ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 5-6

⁴⁹ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 6

⁵⁰ Intern beleidsdocument, module aannemelijkheid, 2020

aannemelijkheid omdat het politieonderzoek nog loopt of nog geen uitsluitsel heeft geleverd.⁵¹

3.2 De beoordeling van het eigen aandeel

3.2.1 Eigen aandeel toegelicht

Een ander criteria waaraan een aanvraag wordt getoetst, is het eigen aandeel dat een slachtoffer mogelijk aan het geweldsmisdrijf heeft. De grondslag voor de toets van het eigen aandeel ligt in artikel 5 van de Wet schadefonds geweldsmisdrijven. Het artikel luidt als volgt:

“Een uitkering kan achterwege blijven of op een geringer bedrag worden bepaald, indien de toegebrachte schade mede een gevolg is van een omstandigheid die aan het slachtoffer of de nabestaande is toe te rekenen.”

Wanneer blijkt dat een slachtoffer een eigen aandeel heeft in het tegen hem opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf, dan kan een uitkering achterwege blijven of op een lager bedrag worden vastgesteld. Indien een slachtoffer een eigen aandeel heeft is een uitkering niet passend, omdat de uitkering wordt gezien als een uiting van solidariteit van de samenleving met het slachtoffer. Er is sprake van een eigen aandeel, wanneer een slachtoffer zichzelf onnodig in de situatie heeft gebracht waarin hij had kunnen en moeten verwachten dat er geweld tegen hem zou worden gebruikt.⁵²

3.2.2 De inhoud van de beoordeling van het eigen aandeel

Bij de beoordeling van het eigen aandeel gaat het Schadefonds na of een slachtoffer het gebeurde had kunnen en moeten voorkomen. Tot in hoeverre een aanvraag wordt afgewezen of er wordt gekort op een uitkering, is afhankelijk van het specifieke geval. Het Schadefonds bepaalt dit dus bij elke aanvraag afzonderlijk.

De Beleidsbundel beschrijft de volgende uitgangspunten voor de beoordeling van het eigen aandeel. Indien het slachtoffer als eerste geweld gebruikte en de dader daarop een gelijkwaardige reactie gaf, dan wordt de aanvraag om een uitkering in beginsel afgewezen. Als het geweld dat de dader in reactie op de aanvrager gebruikte buitensporig, ook wel disproportioneel, was, dan wordt de uitkering in beginsel gekort met 50%. Als het slachtoffer de confrontatie met de dader heeft opgezocht en heeft bijgedragen aan de escalatie van de situatie, zonder daarbij geweld te gebruiken, dan wordt de uitkering in beginsel gekort met 25%. Indien sprake was van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer onder invloed was van alcohol/drugs en zich beledigend en/of uitdagend heeft gedragen, dan wordt de uitkering in beginsel gekort met 50%. De reden hiervoor is dat het een feit

⁵¹ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 6

⁵² Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 14

van algemene bekendheid is dat de gemoederen tijdens het uitgaan hoog kunnen oplopen. Wanneer een slachtoffer zich bewust in het soft- of harddrugsmilieu begeeft of zich bezighoudt met wapenhandel, dan wordt de aanvraag om een uitkering in beginsel afgewezen. De reden hiervoor is dat het een feit van algemene bekendheid is dat geweld binnen deze milieus niet wordt geschuwd. Ook in geval van andersoortige illegale activiteiten kan sprake zijn van een eigen aandeel. Het Schadefonds bepaalt in dit geval het aandeel dat het slachtoffer in het gehele voorval heeft gehad. Aan de hand daarvan wordt de uitkering op een lager bedrag bepaald of de aanvraag om een uitkering afgewezen.⁵³

3.3 Tussenconclusie

Bij de beoordeling van de aannemelijkheid, moeten het geweldsaspect en de aanleiding, de toedracht en de omstandigheden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf aannemelijk worden gemaakt. Dit houdt in dat deze verschillende onderdelen geloofwaardig moeten zijn op basis van de beschikbare objectieve informatie. De bewijslast hiervoor ligt bij de aanvrager. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid kan het Schadefonds de aangifte, de uitspraak van een strafrechter en overige aanvullende informatie betrekken om hetgeen de aanvrager opgaf aannemelijk te achten. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid is het Schadefonds terughoudend met het gebruiken van medische informatie. Wanneer blijkt dat een slachtoffer een eigen aandeel in het tegen hem opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf had, dan kan een uitkering achterwege blijven of op een lager bedrag worden vastgesteld. Dit kan wanneer blijkt dat het slachtoffer zelf als eerste geweld gebruikte, de confrontatie met de dader opzocht en/of bijdroeg aan de escalatie van de situatie. Ook is er sprake van een eigen aandeel indien er sprake was van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer zich onder invloed van alcohol/drugs zich uitdagend of beledigend heeft gedragen. Er is ook sprake van een eigen aandeel wanneer een slachtoffer zich in het soft- of harddrugsmilieu begeeft of zich bezighoudt met wapenhandel. Er kan ook sprake zijn van een eigen aandeel wanneer een slachtoffer zich bezighoudt met andersoortige illegale activiteiten.

⁵³ Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b, p. 14-15

Hoofdstuk 4: De beslispraktijk

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de eerste praktijkgerichte vraag. Deze deelvraag luidt als volgt:

“Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt het Schadefonds Geweldsmisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid en een eigen aandeel zoals die volgen uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?”

In dit hoofdstuk wordt inzicht gegeven in de wijze waarop het Schadefonds Geweldsmisdrijven in de praktijk beslist met betrekking tot de beoordelingscriteria van de aannemelijkheid en het eigen aandeel. De deelvraag is beantwoord aan de hand van dossieronderzoek. Vijf van de tien geanalyseerde zaken zien toe op afwijzingen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid. De andere vijf geanalyseerde zaken zien toe op afwijzingen wegens het bestaan van een eigen aandeel. De analyse van de dossiers is terug te vinden in de bijlage.

Het beslissingsproces verloopt op basis van de Beleidsbundel en de Letsellijst. Bij de beantwoording van deze deelvraag is getracht inzicht te geven in de wijze waarop het Schadefonds in de praktijk beslist en tot in hoeverre er verschil is in de wijze waarop deze wijze van beslissen in de Beleidsbundel is omschreven. Omdat het beleid omtrent de aannemelijkheid en het eigen aandeel in hoofdstuk 2 is beschreven, zal dit in dit hoofdstuk niet opnieuw worden toegelicht. Wel worden de verschillen tussen het beleid en de beslispraktijk worden besproken.

4.1 Welke feiten en omstandigheden zijn van belang bij de aannemelijkheidsbeoordeling van het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

Uit het dossieronderzoek blijkt dat de volgende feiten en omstandigheden van de belang zijn in de beoordeling van de aannemelijkheid van het Schadefonds: periode tussen misdrijf en aangifte, de achtergrond waartegen het misdrijf zich afspeelde en de aanvullende informatie. Deze punten worden hieronder uitgelegd en onderbouwd.

4.1.1 De aangifte

Uit de beschrijving van het beleid omtrent de aannemelijkheid volgde reeds dat het van belang is dat er aangifte is gedaan, omdat dit gewoonlijk het startpunt is van de aanvraag. Uit het dossieronderzoek blijkt in één dossier dat de periode tussen het misdrijf en het doen van aangifte van belang kan zijn in de beoordeling. De aanvrager in deze casus werd slachtoffer van een mishandeling en een rechtstreekse bedreiging met een mes. De dader en de aanvrager waren bekenden van elkaar. Een maand nadat de aanvrager door de dader mishandeld en bedreigd werd,

deed hij aangifte. De jurist merkte op dat dit op een contra-indicatie zou kunnen wijzen, omdat de aanvrager mogelijk een ander motief had bij het doen van de aangifte. In deze casus werd voor mogelijk gehouden dat de aanvrager aangifte deed om de dader terug te pakken.⁵⁴

4.1.2 Aanvullende informatie

In vier van de vijf dossiers werd contact gezocht met de politie en/of het slachtofferloket. In één dossier werd het volledige proces-verbaal opgevraagd. In tegenstelling tot de beschreven mogelijkheid in de Beleidsbundel, wordt in geen van de dossiers gebruik gemaakt van online beschikbare en open bronnen. In geen van de dossiers werd uitgegaan van de opgave van het slachtoffer zoals die beschreven werd in het proces-verbaal van de aangifte. In alle dossiers werd dus, waar dat mogelijk was, aanvullende informatie opgevraagd. In één dossier trok de aanvrager de aangifte in, waardoor er geen politieonderzoek werd gedaan. Het Schadefonds beschikte daarom alleen over de opgave van de aanvrager. De opgave van de aanvrager gaf geen duidelijk beeld van wat er precies gebeurd was, omdat aanvrager zich veel niet kon herinneren. Omdat er wegens het intrekken van de aangifte geen onderzoek was gedaan en er dus geen objectieve aanwijzingen waren die de opgave van de aanvrager ondersteunden, werd de aanvraag afgewezen op basis van het ontbreken van de aannemelijkheid.⁵⁵

4.1.3 Achtergrond misdrijf

Uit één van de dossiers blijkt dat een langlopende burenruzie een contra-indicatie kan zijn met betrekking tot de aannemelijkheid. Uit de beoordeling volgt dat er ook in dit geval objectieve aanwijzingen in het politiedossier moeten zijn die de opgave van de aanvrager ondersteunen. In dit geval kan niet van de opgave van de aanvrager worden uitgegaan. In het geval van dit dossier bleken er geen objectieve aanwijzingen te zijn die de opgave van de aanvrager ondersteunen. De aanvraag werd afgewezen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid.⁵⁶

Een aanvrager in één van dossiers gaf op slachtoffer te zijn geworden van mishandeling en een overval/diefstal met geweld. Uit de opgave van de aanvrager zoals die bleek uit het volledig proces-verbaal van de aangifte, werd duidelijk dat de aanvrager ook was bedreigd met een vuurwapen. De aanvrager gaf aan dat dit 'plotseling' gebeurde terwijl hij in de auto van zijn vriend zat te wachten. Uit gesprek met de politie bleek dat aanvrager in verband kan worden gebracht met meerdere delicten, maar geen drugsdelicten. Uit het gesprek bleek ook dat in de woning van de vriend van aanvrager wel wapens en drugs werden gevonden. De politie gaf op dat de daders aanvrager mogelijk niet als willekeurig slachtoffer kozen. De aanvragers zijn niet opgespoord en dus ook niet

⁵⁴ 2016/239812

⁵⁵ 2019/285155

⁵⁶ 2017/252494

verhoord. Op grond van het bovenstaande kan de aanvrager mogelijk in verband worden gebracht met het criminele milieu, hetwelk zou betekenen dat aanvrager mogelijk een eigen aandeel in het misdrijf heeft. Omdat een enkele verklaring in dat geval niet voldoende is, werd de aanvraag afgewezen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid. Op basis hiervan kunnen we concluderen dat onduidelijkheden over de eigen rol van een slachtoffer in het gebeurde een obstakel kunnen zijn in het aannemelijk maken van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.⁵⁷

4.1.4 De aannemelijkheid en het eigen aandeel

In twee van de vijf dossiers werd aangegeven dat de aanvraag voor nu kon worden afgewezen op basis van het ontbreken van de aannemelijkheid, maar dat indien bezwaar wordt aangetekend ook het eigen aandeel van de aanvrager onderzocht moet worden.⁵⁸ Dit is van belang omdat we hieruit kunnen concluderen dat er in deze dossiers dus vragen bestaan met betrekking tot het eigen aandeel, terwijl deze aanvragen de aannemelijkheidstoets nog niet hebben gepasseerd. Op basis van deze dossiers kunnen we concluderen dat de eigen rol van een slachtoffer al van belang is, voordat het eigen aandeel wordt getoetst. In één dossier wordt beschreven dat het eigen aandeel niet blijkt uit het proces-verbaal van de aangifte, maar dat hiervan mogelijk wel sprake is. Anders dan het feit dat de aanvrager een ‘merkwaardig’ verhaal heeft, wordt geen reden geven voor de verdenking van een mogelijk eigen aandeel bij de aanvrager.⁵⁹ In het andere dossier wordt geoordeeld dat, indien hetgeen aanvrager in het proces-verbaal van de aangifte verklaarde echt zo gebeurd is, er dan sprake is van een eigen aandeel. De aanvrager had namelijk ruzie met een bekende en gooide een glas water in het gezicht van de bekende, waarop de bekende de aanvrager mishandelde en met een mes bedreigde. Onduidelijkheden met betrekking tot de eigen rol van het slachtoffer speelden hier dus geen rol in de afwijzing wegens het ontbreken van de aannemelijkheid. De aanvraag werd afgewezen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid, omdat aanvrager ten tijde van het misdrijf onder invloed was van verdovende middelen. De verklaringen en waarnemingen van waren hierdoor minder betrouwbaar.⁶⁰ Hieruit kunnen we tevens concluderen dat het van invloed kan zijn voor de beoordeling van de aannemelijkheid wanneer een aanvrager onder invloed was van verdovende middelen ten tijde dat het misdrijf tegen hem gepleegd werd. Dit kan de waarneming en daarmee de uiteindelijke verklaring van een slachtoffer beïnvloeden.

4.2 Welke feiten en omstandigheden zijn van belang bij de beoordeling van het eigen aandeel van het Schadefonds Geweldsmisdrijven?

⁵⁷ 2018/273321

⁵⁸ 2015/216524; 2016/239812

⁵⁹ 2019/285155

⁶⁰ 2016/239812

Uit het dossieronderzoek blijkt dat de volgende feiten en omstandigheden van de belang zijn in de beoordeling van het eigen aandeel van het Schadefonds: wie er als eerste geweld gebruikte, tot in hoeverre het geweld dat tegen het slachtoffer werd gebruikt disproportioneel was, gebruik van verdovende middelen en het milieu waarin het misdrijf werd gepleegd. Ook is de ernst van het opgelopen letsel van belang. Dit wordt hieronder toegelicht en onderbouwd.

4.2.1 Overeenkomsten beleid

Het beleid dat ten aanzien van het eigen aandeel is geformuleerd blijkt op basis van het dossieronderzoek nauwkeurig overeen te komen met het beleid zoals dat is geformuleerd in de Beleidsbundel. Uit alle vijf de dossiers in het dossieronderzoek blijkt, overeenkomstig het beleid, dat indien een slachtoffer zelf de confrontatie opzocht, een slachtoffer een eigen aandeel in een geweldsmisdrijf heeft. Uit drie van de vijf dossier blijkt, overeenkomstig het beleid, dat er ook sprake van een eigen aandeel is indien een slachtoffer zelf als eerste geweld heeft gebruikt. Indien het geweld dat tegen het slachtoffer werd gebruikt, letsel veroorzaakt dat in letselcategorie 4 of hoger valt, dan is het geweld dat tegen het slachtoffer werd gebruikt disproportioneel en komt het slachtoffer alsnog in aanmerking voor een uitkering. De uitkeringen bleven in deze gevallen achterwege, omdat de slachtoffers wel een eigen aandeel hadden. Dit blijkt uit drie van de vijf dossiers die zijn geanalyseerd.⁶¹

4.2.2 Het eigen aandeel en de aannemelijkheid

Ook blijkt uit dossieronderzoek dat de lijn tussen de beoordeling van de aannemelijkheid en de beoordeling van het eigen aandeel soms dun is. In één dossier werd de aanvraag oorspronkelijk afgewezen op het ontbreken van de aannemelijkheid. De aanvrager in deze casus ging uit met vrienden en werd gedurende de avond op meerdere momenten geconfronteerd met een groep personen. Tussen de vrienden van aanvrager en de daders ontstond een opstootje. Aanvrager verklaarde dat hij tussen zijn vrienden en de daders insprong om zijn vrienden te beschermen. Op dat moment voelde de aanvrager dat hij met een glas tegen zijn hoofd werd geslagen. De jurist stelde oorspronkelijk voor om de aanvraag af te wijzen op het ontbreken van de aannemelijkheid, omdat de verklaring van de aanvrager niet overeenkomt met wat te zien is op camerabeelden. Uiteindelijk werd de aanvraag afgewezen wegens het eigen aandeel van de aanvrager. Op de camerabeelden is namelijk te zien dat de aanvrager als eerste geweld gebruikte door een van de daders te duwen. De aanvrager kon verwachten dat er geweld tegen hem gebruikt zou worden. Te meer omdat er sprake was van uitgaansgeweld en alcoholgebruik. Ook was er al eerder op de avond een gespannen sfeer tussen de twee groepen. Uit het bovenstaande kunnen we om die reden ook concluderen dat

⁶¹ 2016/237619; 2016/240617; 2018/270411

camerabeelden een objectieve weergave kunnen geven van gebeurtenissen.⁶²

4.2.3 Illegale activiteiten

In aanvulling op de Beleidsbundel blijkt uit twee dossiers uit het dossieronderzoek wanneer het deelnemen aan of verrichten van illegale activiteiten leidt tot een korting op de uitkering of een algehele afwijzing. In een dossier diende een aanvrager een aanvraag in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van mishandeling. De aanvrager verklaarde dat hij kleding verkocht vanuit zijn woning. Een koper meldt zich en wil bij de kleding komen kijken. Eenmaal gearriveerd blijkt de koper (hierna: de dader) een oude bekende van de aanvrager te zijn. De dader schreeuwt dat aanvrager zijn telefoon gestolen heeft. De aanvrager beweert dat de dader zijn telefoon zelf aan hem gegeven heeft. De dader gaat weg en neemt spullen vanuit de woning van de aanvrager mee, maar laat de telefoon liggen. De volgende dag staat de dader opnieuw bij de aanvrager voor de deur en wordt de aanvrager opnieuw door hem mishandeld. De aanvrager liep ernstig letsel op en de dader werd voor beide feiten strafrechtelijk vervolgd door het Openbaar Ministerie. Uit de beknopte beschikbare informatie bleek dat de aanvrager zich bezighield met illegale handel in dure merkkleding. Het feit dat de dader de telefoon, waarvan hij de aanvrager ervan beschuldigde dat hij deze gestolen zou hebben, liet liggen toen hij wegging, wijst erop dat er andere redenen waren voor de ruzie tussen de dader en de aanvrager. De jurist achtte het aannemelijk dat de gebeurtenissen verband hielden met de aanwezigheid van de illegale kleding in de woning. Nu er een verband is tussen de gebeurtenissen en de illegale activiteiten van de aanvrager, is het aannemelijk dat de aanvrager een eigen aandeel in het gebeurde had.⁶³

In het andere dossier diende de aanvrager een aanvraag in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van een overval/diefstal met geweld, afpersing, chantage en bedreiging met geweld. Uit de opgave van het slachtoffer bleek dat hij zijn bankrekening ter beschikking stelde aan de dader om daarop geldbedragen te ontvangen van slachtoffers van oplichting. De aanvrager gaf op te zijn bestolen, bedreigd en afgeperst door de dader. Toch maakte aanvrager steeds opnieuw afspraken met de dader en zette hij de illegale praktijken voort. Door zijn bankrekening ter beschikking te stellen, maakte de aanvrager zich schuldig aan een strafbaar feit. De aanvrager stelde zich namelijk ter beschikking als geldezel. De misdrijven die tegen de aanvrager werden gepleegd, kunnen in verband worden gebracht met de omstandigheid dat de aanvrager zich inliet met illegale praktijken.

⁶² 2016/240617

⁶³ 2017/244055

De jurist die de aanvraag beoordeelde vond het daarom aannemelijk dat de aanvrager een eigen aandeel had in het gebeurde en wees de aanvraag volledig af.⁶⁴

Op grond van het bovenstaande kunnen we concluderen dat, in het geval van illegale activiteiten, wordt geoordeeld tot in hoeverre de illegale activiteiten en de opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijven verband houden met elkaar.

4.3 Tussenconclusie

Op basis van het bovenstaande kan het volgende worden geconcludeerd met betrekking tot het eigen aandeel van een slachtoffer. Het beleid dat ten aanzien van het eigen aandeel wordt geformuleerd in de Beleidsbundel, komt nauwkeurig overeen met de wijze waarop het Schadefonds in de praktijk beslist. Uit het dossieronderzoek bleek op basis van één zaak dat de lijn tussen de beoordeling van het eigen aandeel en de aannemelijkheid soms dun kan zijn. In deze casus bleek uiteindelijk dat camerabeelden doorslaggevende objectieve informatie kunnen zijn. Met betrekking tot de aannemelijkheid kan op basis van dit hoofdstuk worden geconcludeerd dat, op basis van de dossiers, aanvullende beoordelingsonderwerpen van belang zijn. Met betrekking tot de aangifte blijkt dat de periode tussen de aangifte en het misdrijf van belang kan zijn. Ook bleek op basis van het dossieronderzoek dat er geen gebruik werd gemaakt van online beschikbare bronnen, zoals deze mogelijkheid wel omschreven staat in de Beleidsbundel. Op basis van het dossieronderzoek kan ook worden geconcludeerd dat de eigen rol van een slachtoffer een rol kan spelen in de beoordeling van de aannemelijkheid. Uit twee van de vijf dossiers die werden afgewezen op aannemelijkheid werd al een beoordeling gemaakt ten aanzien van het eigen aandeel van een slachtoffer. In één aanvraag speelde het niet-aannemelijk kunnen achten van de eigen rol van het slachtoffer geen rol in de afwijzing van de aannemelijkheid. In de andere zaak speelde het niet-aannemelijk kunnen achten van de eigen rol van het slachtoffer mogelijk wel een rol. Op grond van het dossieronderzoek blijkt dat het milieu waarin het misdrijf werd gepleegd en de geschiedenis tussen het slachtoffer en de dader mogelijke contra-indicaties kunnen zijn bij de beoordeling van de aannemelijkheid.

⁶⁴ 2019/292830

Hoofdstuk 5: De rechtspraak

In dit hoofdstuk zal antwoord worden gegeven op de tweede praktijkgerichte deelvraag. Deze deelvraag luidt als volgt:

“Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid en een eigen aandeel zoals die volgen uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?”

In dit hoofdstuk is aan de hand van tien uitspraken getracht een antwoord te geven op de vraag op welke wijze de rechter invulling geeft aan de beoordeling van de wijze waarop het Schadefonds de aannemelijkheid en het eigen aandeel beoordeelt.

Met betrekking tot de onderdelen van de aannemelijkheid en het eigen aandeel zijn alle tien de uitspraken geanalyseerd. Niet in elke uitspraak kwamen beide onderwerpen terug. De informatie is toegepast voor zover de uitspraken antwoord gaven op deze twee verschillende onderdelen.

5.1 Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is van aannemelijkheid zoals die volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

Uit het jurisprudentieonderzoek blijkt dat de volgende feiten en omstandigheden van belang zijn in de beoordeling van de rechter: de bruikbaarheid van de aangifte, de discretionaire bevoegdheid, de bewijslastverdeling en bewijsmiddelen. Uit het jurisprudentieonderzoek blijkt ook dat ernstig letsel geen objectieve aanwijzing kan vormen in de beoordeling van de aannemelijkheid. Hieronder worden deze feiten en omstandigheden nader uitgewerkt en toegelicht.

5.1.1 Bruikbaarheid van de aangifte

In drie van de tien uitspraken kwam het voor dat een appellant zijn beweringen in het proces-verbaal van de aangifte terug wilde nemen. Tenzij een appellant of eiser aannemelijk kan maken dat een proces-verbaal van een aangifte op een bepaald punt onjuist of onwaar is, is de rechtbank van mening dat het Schadefonds terecht van de verklaring van een appellant of eiser mag uitgaan. Na het doen van de aangifte wordt een aangifte namelijk na doorlezing en volharding door de aangever ondertekend. Wanneer een eiser of appellant ter terechtzitting aanvoert dat er aanwijzingen zouden zijn dat hij geen eigen aandeel zou hebben in het gebeurde, worden deze ter terechtzitting niet inhoudelijk behandeld, tenzij een eiser of appellant aannemelijk maakt dat zijn oorspronkelijke verklaring op deze punten niet klopt. Indien, op basis van de in de aangifte geschetste omstandigheden, aannemelijk kan worden geacht dat er sprake is van een eigen aandeel, dan mag

het Schadefonds het eigen aandeel dus ook aan het slachtoffer toerekenen.⁶⁵ Uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat dit ook geldt voor andere verklaringen en informatie in het volledige proces-verbaal. In deze zaak voerde een appellant aan dat een verklaring van een informant van de Criminele Inlichtingeneenheden (destijds RCIE) onbetrouwbaar zou zijn. Indien de appellant dit niet aannemelijk kan maken, dan faalt ook dit argument.⁶⁶

Op basis van het bovenstaande kunnen we concluderen dat een aanvrager niet zomaar op zijn verklaringen die hij aflegde in het proces-verbaal terug kan komen. Indien een aanvrager stelt dat het proces-verbaal van de aangifte op bepaalde punten onjuist of onwaar is, dan dient hij dit aannemelijk te maken. Dit geldt ook voor andere informatie in het politie- of strafdossier. Indien een aanvrager dit niet aannemelijk kan maken, dan is het Schadefonds toegestaan op basis van de, door aanvrager bestreden informatie, een beslissing te nemen.

5.1.2 Discretionaire bevoegdheid

In een rechtszaak bij de rechtbank van Amsterdam betoogde een eiser dat in het beleid ten onrechte geen aansluiting is gezocht bij de civielrechtelijke betekenis van de onrechtmatige daad, eigen schuld of medeschuld. De rechtbank oordeelde dat de uitoefening van de bevoegdheid van het Schadefonds terughoudend getoetst dient te worden. De beslissing op een uitkering berust op een discretionaire bevoegdheid. Dit houdt dus in dat het Schadefonds de vrijheid kent om naar eigen inzicht een besluit te nemen. Bij de beoordeling van aanvragen wordt uitvoering gegeven aan het beleid dat is neergelegd in de Beleidsbundel. De rechter oordeelde dat het gevoerde beleid niet kennelijk onredelijk of anderszins onjuist is.⁶⁷

Uit het bovenstaande kunnen we concluderen dat het Schadefonds een discretionaire bevoegdheid kent en dat de rechter terughoudend is in het toetsen van de uitoefening van de bevoegdheid van het Schadefonds. Het gevoerde beleid is volgens de rechtbank niet kennelijk onredelijk of anderszins onjuist.

5.1.3 Bewijslast

Uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat het aan een aanvrager van een uitkering bij het Schadefonds is om met voldoende objectieve informatie aannemelijk te maken dat hij slachtoffer is geworden van een tegen hem opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Het slachtoffer in de onderhavige zaak had een aanvraag gedaan bij het

⁶⁵ ABRvS, 7 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:670; ABRvS, 9 juli 2014, ECLI:NL:RVS:2014:2543

⁶⁶ ABRvS, 7 augustus 2013, ECLI:NL:RVS:2013:608

⁶⁷ Rechtbank Amsterdam, 20 maart 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:BZ8616

Schadefonds waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van mishandeling. Het Schadefonds had zich gebaseerd op verklaringen anders dan die van de appellant, omdat de verklaringen van appellant onvoldoende uitsluitsel gaven over de aanleiding, toedracht en omstandigheden van het gebeurde. Uit deze verklaringen bleek dat appellant mogelijk in een staat van dronkenschap verkeerde ten tijde dat het misdrijf werd gepleegd. Door de mogelijke dronkenschap van de appellant, zouden zijn verklaringen beïnvloed kunnen zijn. Het Schadefonds had in het bestreden besluit een aanvraag om een uitkering van de appellant afgewezen, omdat de appellant onvoldoende aannemelijk had gemaakt wat de aanleiding, toedracht en omstandigheden van het gebeurde waren. De appellant stelde dat deze verklaringen onbetrouwbaar waren. De Afdeling oordeelde dat, ook als deze verklaringen buiten beschouwing zouden worden gelaten, er onvoldoende objectieve aanwijzingen waren dat appellant slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. De Afdeling oordeelde dat het Schadefonds terecht en op goede gronden tot het oordeel was gekomen om de aanvraag af te wijzen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid.⁶⁸

Uit het bovenstaande kunnen we concluderen dat het aan een aanvrager bij het Schadefonds zelf is om aannemelijk te maken dat hij slachtoffer werd van een tegen hem opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf.

5.1.4 Ernstig letsel als objectieve aanwijzing

Dat ernstig letsel in beginsel geen objectieve aanwijzing is voor de aannemelijkheid van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkt uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. De appellant diende een aanvraag in bij het Schadefonds waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van een schietincident waarbij hij door drie kogels in zijn buik werd getroffen. Het Schadefonds wees de aanvraag af omdat niet was gebleken dat appellant opzettelijk was beschoten. Zodoende kon niet aannemelijk worden gemaakt dat appellant slachtoffer werd van een opzettelijk tegen hem gepleegd geweldsmisdrijf. Het Schadefonds stelde bovendien dat appellant een eigen aandeel in het gebeurde had. Appellant voerde aan dat hij driemaal in zijn buik werd geschoten en dat het daarmee onbegrijpelijk is dat er geen sprake zou zijn van opzet of voorwaardelijke opzet. Uit het strafvonnis bleek volgens appellant dat het uitgesloten was dat de dader uit noodweer of noodweerexces had geschoten.

In haar overwegingen neemt de Afdeling het strafvonnis mee. De strafrechter acht het niet bewezen dat appellant met opzet werd beschoten. Dat betekent niet zonder meer dat Schadefonds de aanvraag mag afwijzen. Dat laat echter wel dat ook de rechtbank niet bewezen acht dat er met opzet of voorwaardelijke opzet op appellant is geschoten. De rechtbank acht het mogelijk dat het

⁶⁸ ABRvS, 23 april 2014, ECLI:NL:RVS:2014:1446

vuurwapen tijdens een worsteling onbedoeld is afgegaan. De vraag of er al dan niet sprake was van noodweer of noodweerecces, wordt buiten beschouwing gelaten. De Afdeling is van mening dat de verklaringen van appellant buiten beschouwing mogen worden gelaten omdat appellant vanaf het begin al wisselend en inconsequent verklaarde. Daarmee acht de Afdeling het hoger beroep ongegrond.⁶⁹

Op grond van het bovenstaande kunnen we concluderen dat ernstig letsel geen objectieve aanwijzing betreft met betrekking tot de beoordeling van de aannemelijkheid. Indien verklaringen van een slachtoffer wisselend en inconsequent zijn, dan mag het Schadefonds buiten deze verklaringen om haar oordeel vormen.

5.1.5 Bewijsmiddelen

Uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt dat door aan te voeren dat iets objectief gezien niet aannemelijk zou zijn, niet wordt voldaan aan de bewijslast. De appellant in deze zaak gaf op slachtoffer te zijn geworden van een bomaanslag. Bij deze bomaanslag verloor de appellant zijn rechteronderbeen en rechterarm. Ook werd hij doof aan zijn rechteroor en heeft hij sinds het gebeurde verminderd zicht met zijn rechteroog. Het Schadefonds wees de aanvraag van appellant af omdat de appellant onvoldoende objectieve informatie naar voren had gebracht waarmee het gebeurde aannemelijk gemaakt kon worden. Het ernstige letsel dat appellant had opgelopen was ook geen middel ter beoordeling van de aannemelijkheid. De appellant stelde dat het onaannemelijk is dat hij zichzelf iets heeft willen aandoen en dat ook getuigen hebben gezien dat het hier ging om een tegen appellant opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Ook wees de appellant op een brief van het Openbaar Ministerie waarin staat dat het Openbaar Ministerie niet kan bevestigen dat de appellant een eigen aandeel in het gebeurde had. De appellant voerde verder aan dat het Schadefonds uit was gegaan van getuigenverklaringen die de verklaring van appellant tegenspreken, maar deze getuigenverklaringen nooit schriftelijk heeft opgevraagd. Het Schadefonds kan zich volgens de appellant dus niet op deze verklaringen baseren.

De Afdeling oordeelde dat ondanks het niet aannemelijk is dat appellant zichzelf iets heeft willen aandoen, dit geen argument is waarmee hij aan de bewijslast voldoet. De aangifte die appellant deed verstrekt volgens de Afdeling onvoldoende duidelijkheid over het gebeurde. De Afdeling stelde zich ook op het punt dat het feit dat het Openbaar Ministerie niet kon bevestigen dat appellant een eigen aandeel in het gebeurde had, niet zonder meer betekent dat de appellant slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Wat betreft de getuigenverklaringen heeft het Schadefonds

⁶⁹ ABRvS, 8 februari 2017, ECLI:NL:RVS:2017:312

hierover een schriftelijke brief gekregen waarin punten uit de getuigenverklaringen worden bevestigd. Zodoende oordeelt de Afdeling dat deze verklaringen wel degelijk bruikbaar zijn.⁷⁰

Uit de bovenstaande casus kunnen wij opmaken dat het feit dat een scenario objectief gezien niet aannemelijk zou kunnen zijn, het andere scenario niet direct aannemelijk maakt. Een opgave van een slachtoffer zal dus altijd aannemelijk moeten worden gemaakt. Het doel is niet om het tegenovergestelde niet aannemelijk te maken. Uit de bovenstaande casus kunnen wij ook opmaken dat de Afdeling oordeelt dat het feit dat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat iemand een eigen aandeel had in een misdrijf, niet betekent dat iemand slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Met betrekking tot de informatie die extern te onderbouwing kan worden gebruikt, kunnen wij uit het bovenstaande opmaken dat een schriftelijke bevestiging van bepaalde verklaringen ook voldoende kan zijn.

5.2 Op grond van welke feiten en omstandigheden oordeelt de rechter in de periode van 2012 tot en met 2020 dat er sprake is een eigen aandeel zoals die volgt uit de Wet schadefonds geweldsmisdrijven?

Uit jurisprudentieonderzoek blijkt dat de volgende feiten en omstandigheden van belang zijn in het oordeel van de rechter: het strafvonnis en het verband tussen verschillende gebeurtenissen.

Hieronder worden deze feiten en omstandigheden nader uitgewerkt en toegelicht.

5.2.1 Het strafvonnis

In een rechtszaak bij de rechtbank van Amsterdam stelde een eiser beroep in tegen een beslissing op bezwaar van het Schadefonds. De eiser diende een aanvraag in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van een poging tot moord. Het Schadefonds wees de aanvraag volledig af, omdat het slachtoffer een eigen aandeel had in het tegen hem opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf. De aanvrager had zich in het criminele circuit begeven en het is een feit van algemene bekendheid dat geweld in het criminele circuit niet wordt geschuwd. De eiser stelde dat een eventuele criminele achtergrond hem op basis van het beleid niet zonder meer mag worden tegengeworpen. De eiser had een aantal kritische tegenwerpingen op het beleid van het Schadefonds, welke zijn uitgewerkt onder 4.1. De rechter hechtte in deze zaak grote waarde aan een strafvonnis. In het strafvonnis werd het geweldsmisdrijf gekwalificeerd als een poging tot liquidatie in het criminele circuit. Ook bleek uit een brief van de Dienst Regionale recherche, Bureau Zware Criminaliteit dat de eiser betrokken blijkt in het criminele circuit. De eiser was in dit geval ook gewaarschuwd voor een aanslag.⁷¹

⁷⁰ ABRvS, 10 juli 2019, ECLI:NL:RVS:2019:2322

⁷¹ Rechtbank Amsterdam, 20 maart 2013, ECLI:NL:RBAMS:2013:BZ8616

Uit de bovenstaande casus kunnen wij concluderen dat een strafvonnis van groot belang kan zijn in de beoordeling van het bevinden in het criminele circuit van de aanvrager. Ook op basis van informatie van andere derden, zoals de Dienst Regionale recherche, mag een oordeel worden gevormd.

Uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrechtspraak van de Raad van State blijkt echter dat het niet nodig is om een strafvonnis ter beschikking te hebben om een gebeurtenis aan te kunnen duiden als een misdrijf. In de onderhavige zaak had de appellant een minderjarig kind onttrokken aan het ouderlijk gezag van haar vader en haar voogd. Het Schadefonds kwalificeerde dit als onttrekking aan het ouderlijk gezag en wees de aanvraag door appellant bij het Schadefonds af, omdat appellant illegale activiteiten had verricht en daarom een eigen aandeel in het tegen hem opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf had. De appellant stelde dat het Schadefonds, en ook de bestuursrechter die het besluit bevestigde, op de stoel van de strafrechter gingen zitten. De appellant was immer nooit strafrechtelijk vervolgd voor hetgeen hem door het Schadefonds werd opgelegd. De Afdeling oordeelde echter dat, ondanks dat appellant nooit strafrechtelijk vervolgd was voor onttrekking aan het ouderlijk gezag, dit niet wegnam dat de feiten en omstandigheden van het gebeurde erop wezen dat appellant zich hieraan wel schuldig had gemaakt.⁷²

5.2.2 Verband met eerdere gebeurtenissen

Uit een vonnis van de rechtbank in Midden-Nederland blijkt dat een eigen rol niet altijd direct voorafgaand aan het misdrijf hoeft te hebben plaatsgevonden. In de onderhavige zaak liet het Schadefonds een incident vier weken voorafgaand aan het misdrijf meewegen in de beoordeling van het eigen aandeel van het slachtoffer. De rechtbank is van mening dat het Schadefonds deze gebeurtenis mocht laten meewegen in de beoordeling. Bij het incident voorafgaand aan het geweldsmisdrijf deelde de eiser een klap uit en gedroeg hij zich uitdagend. De rechtbank oordeelde dat de eiser op de dag van het misdrijf geen initiatief nam. De rechtbank oordeelde, anders dan het Schadefonds, dat het geweld dat tegen eiser werd gebruikt wel disproportioneel was. Er is volgens de rechtbank door het Schadefonds onvoldoende gemotiveerd dat een volledige weigering gerechtvaardigd is.⁷³

Op grond van het bovenstaande kunnen we concluderen dat een eigen aandeel in een misdrijf ook eerder kan hebben plaatsgevonden. Hoe ver terug in de tijd uitdagend en escalerend gedrag en geweld mag worden betrokken bij het tegen het slachtoffer opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf,

⁷² ABRvS, 12 juni 2019, ECLI:NL:RVS:2019:1869

⁷³ Rechtbank Midden-Nederland, 12 februari 2016, ECLI:NL:RBMNE:2016:952

blijkt niet uit de uitspraak. Het uiteindelijke geweldsmisdrijf blijkt op grond van het bovenstaande wel aanleiding te geven voor de mate waarin geweld al dan niet disproportioneel is.

Dat eerdere gebeurtenissen verband kunnen houden met een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf blijkt uit een uitspraak van de Afdeling Bestuursrecht van de Raad van State. De appellant diende een aanvraag in bij het Schadefonds waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van bedreiging met geweld als gevolg waarvan hij ernstig letsel opliep. Oorspronkelijk wees het Schadefonds de aanvraag af omdat het gebeurde niet aannemelijk kon worden geacht. Het door appellant aangetekende bezwaar werd gegrond geacht. Volgens het Schadefonds was er wel sprake van een eigen aandeel omdat het slachtoffer zich uitdagend had gedragen en daarmee had bijgedragen aan de escalatie van de situatie. Het geweld dat tegen appellant werd gebruikt was niet disproportioneel. De uitkering aan appellant werd gekort met 50%. Appellant voerde aan dat ten onrechte is geoordeeld dat hij een eigen aandeel in het gebeurde had. Appellant voerde aan dat de rechtbank ten onrechte oordeelde dat er sprake was van een gespannen verhouding tussen hem en de dader. De rechtbank heeft dit volgens appellant niet aannemelijk kunnen maken. Appellant voert aan dat hij geen scheldwoorden gebruikte en dat, voor zover hij dit wel deed, de dader zich hier ook schuldig aan maakte. Ook heeft de dader de situatie volgens appellant doen escaleren door naar de woning van appellant te komen. Nu appellant geen geweld tegen de dader gebruikte, acht hij een korting van 25% passend.

De Afdeling oordeelt, met het Schadefonds en de rechtbank, dat uit de stukken kan worden afgeleid dat de verhouding tussen appellant en de dader reeds gespannen was. Het feit dat de escalatie ruim een uur na een telefoongesprek plaatsvond, neemt niet weg dat er verband is tussen het telefoongesprek en de escalatie. Ook het betoog dat een korting van 25% passend zou zijn faalt. Hoewel in de Beleidsbundel situaties staan opgenomen waarin een bepaalde korting kan plaatsvinden, zijn dit slechts uitgangspunten waar vanaf kan worden geweken. Het Schadefonds heeft een zekere beoordelingsruimte.⁷⁴

Op grond van het bovenstaande kunnen we opnieuw concluderen dat eerdere gebeurtenissen verband kunnen houden met een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en dat dit kan bijdragen aan het eigen aandeel van een slachtoffer. Ook kunnen we op grond van de bovenstaande uitspraak concluderen dat de rechter ervan uitgaat dat de situaties die met betrekking tot het eigen aandeel staan opgenomen in de Beleidsbundel slechts uitgangspunten zijn waar vanaf kan worden geweken. Ook hier gaat de Afdeling uit van de vrije beoordelingsruimte en de discretionaire bevoegdheid van het Schadefonds.

⁷⁴ ABRvS, 18 december 2019, ECLI:NL:RVS:2019:4279

5.3 Tussenconclusie

Op grond van dit hoofdstuk kan worden geconcludeerd dat met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling de volgende feiten en omstandigheden van belang zijn in het oordeel van de rechter. We kunnen concluderen dat de rechter terughoudend is in het toetsen van de bevoegdheid van het Schadefonds, wegens de discretionaire bevoegdheid van het Schadefonds. De rechter oordeelde dat een aangifte bruikbaar is in de aannemelijkheidsbeoordeling, tenzij een aangever aannemelijk kan maken dat een aangifte op bepaalde punten onjuist of onwaar is. We kunnen concluderen dat het aan de aanvrager is om hetgeen hij opgeeft aannemelijk te maken. Ernstig letsel vormt geen objectieve aanwijzing met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling. We kunnen op grond van het bovenstaande ook concluderen dat het niet-aannemelijk maken van één scenario zorgt er niet voor dat een tegenovergesteld scenario voldoende aannemelijk is. De rechter oordeelde ook dat het feit dat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat een slachtoffer een eigen rol in het gebeurde had, betekent niet dat het misdrijf ook opzettelijk is gepleegd.

Met betrekking tot de relevante feiten en omstandigheden in de beoordeling van de rechter kunnen we het volgende concluderen. Het aanwezig zijn van een strafvonnis kan de beoordeling van het eigen aandeel of de aannemelijkheid beïnvloeden. Het is echter niet van belang dat er een strafvonnis is om te kunnen spreken van strafbare feiten. Dit geldt ook met betrekking tot gedragingen van het slachtoffer. Ook kunnen we concluderen dat eerdere en vroegere gebeurtenissen verband kunnen houden met een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en dat dit de beoordeling van het eigen aandeel kan beïnvloeden.

Hoofdstuk 6: Conclusies en aanbevelingen

In het laatste hoofdstuk van deze scriptie wordt antwoord gegeven op de centrale vraag. De centrale vraag luidt als volgt:

“Welk advies kan op grond van literatuur- en jurisprudentieonderzoek aan het Schadefonds Gewelddismisdrijven worden gegeven ten aanzien van de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer bij de beoordeling van de aannemelijkheid van misdrijven in aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelddismisdrijven, zoals de aannemelijkheidsbeoordeling volgt uit de Wet schadefonds gewelddismisdrijven in de periode van 2012 tot en met 2020?”

Het doel van dit onderzoek is om het Schadefonds te adviseren over de invulling van de beoordeling van de eigen rol van een slachtoffer bij de beoordeling van de aannemelijkheid van misdrijven in aanvragen van slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelddismisdrijven. In dit hoofdstuk wordt antwoord gegeven op de centrale vraag en op de vraag in welke mate de doelstelling van dit onderzoek behaald is.

6.1 Conclusies

Het Schadefonds is een zelfstandig bestuursorgaan dat onderdeel uitmaakt van het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het Schadefonds kent een financiële tegemoetkoming toe aan slachtoffers van opzettelijk gepleegde gewelddismisdrijven. Wanneer iemand in Nederland slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd gewelddismisdrijf, dan kan het slachtoffer een aanvraag indienen bij het Schadefonds. Bij de beoordeling van de aanvraag worden een aantal criteria doorlopen. Voor het onderzoek zijn de criteria van de aannemelijkheidsbeoordeling en de beoordeling van het eigen aandeel van belang. Met betrekking tot deze twee onderdelen van de beoordeling is literatuur-, dossier- en jurisprudentieonderzoek verricht. Hieruit blijkt het volgende.

Uit het literatuuronderzoek blijkt het volgende met betrekking tot de beoordeling van de aannemelijkheid. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid, moeten het geweldsaspect en de aanleiding, de toedracht en de omstandigheden van een opzettelijk gepleegd gewelddismisdrijf aannemelijk worden gemaakt. Dit houdt in dat deze verschillende onderdelen geloofwaardig moeten zijn op basis van de beschikbare objectieve informatie. De bewijslast hiervoor ligt bij de aanvrager. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid kan het Schadefonds de aangifte, de uitspraak van een strafrechter en overige (online beschikbare) aanvullende informatie betrekken om hetgeen de aanvrager opgaf aannemelijk te achten. Bij de beoordeling van de aannemelijkheid is het Schadefonds terughoudend met het gebruiken van medische informatie.

Ook blijkt uit het literatuuronderzoek het volgende met betrekking tot de beoordeling van het eigen aandeel. Wanneer blijkt dat een slachtoffer een eigen aandeel in het tegen hem opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf had, dan kan een uitkering achterwege blijven of op een lager bedrag worden vastgesteld. Dit kan wanneer blijkt dat het slachtoffer zelf als eerste geweld gebruikte, de confrontatie met de dader opzocht en/of bijdroeg aan de escalatie van de situatie. Ook is er sprake van een eigen aandeel indien er sprake was van uitgaansgeweld, waarbij het slachtoffer zich onder invloed van alcohol/drugs zich uitdagend of beledigend heeft gedragen. Er is ook sprake van een eigen aandeel wanneer een slachtoffer zich in het soft- of harddrugsmilieu begeeft of zich bezighoudt met wapenhandel. Er kan ook sprake zijn van een eigen aandeel wanneer een slachtoffer zich bezighoudt met andersoortige illegale activiteiten.

Uit het dossieronderzoek bleek het beleid dat ten aanzien van het eigen aandeel wordt geformuleerd in de Beleidsbundel, nauwkeurig overeenkomt met de wijze waarop het Schadefonds in de praktijk beslist. Met betrekking tot de beoordeling van de aannemelijkheid kan op basis van het dossieronderzoek worden geconcludeerd dat, op basis van de dossiers, aanvullende beoordelingsonderwerpen van belang zijn. Uit het dossieronderzoek bleken de volgende contra-indicaties met betrekking tot de opgave van een slachtoffer: de periode tussen een misdrijf en een aangifte, de voorgaande geschiedenis tussen een dader en een slachtoffer en het (mogelijk criminele) milieu waarin het misdrijf zich afspeelde. Ook blijkt uit twee dossiers in het dossieronderzoek met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling dat de beoordeling van het eigen aandeel al aan bod kwam terwijl de aanvraag uiteindelijk werd afgewezen wegens het ontbreken van de aannemelijkheid. Wat opviel was dat bij de beoordeling van de aanvragen in geen van dossiers gebruik werd gemaakt van het raadplegen van aanvullende (online beschikbare) bronnen, zoals deze mogelijkheid wel in de Beleidsbundel stond beschreven. De vraag is of onderzoek in deze bronnen nieuwe feiten en omstandigheden had kunnen opleveren.

Het uitvoeren van het dossieronderzoek maakte onderdeel uit van het vormen van een volledig beeld met betrekking tot de wijze waarop het Schadefonds de eigen rol van een slachtoffer in de aannemelijkheidsbeoordeling betreft. Uit het dossieronderzoek blijkt dat de eigen rol van een slachtoffer een rol kan spelen in de beoordeling van de aannemelijkheid. Dit blijkt uit het feit dat het eigen aandeel in twee dossiers werd betrokken in de aannemelijkheidsbeoordeling en dit blijkt uit het feit dat niet vastgelegde beoordelingscriteria van de aannemelijkheidsbeoordeling overeenkomen met de criteria van het eigen aandeel. Om een antwoord te vinden op de vraag hoe de rechter hierover oordeelt, werd jurisprudentieonderzoek verricht.

Uit het jurisprudentieonderzoek blijkt dat de rechter echter terughoudend is in het toetsen van de bevoegdheid van het Schadefonds. Het Schadefonds bezit namelijk een discretionaire bevoegdheid en mag een vrije beoordeling hanteren. Ook kunnen we uit het jurisprudentieonderzoek concluderen dat de rechter ervan uitgaat dat in Beleidsbundel slechts uitgangspunten zijn opgenomen en dat het Schadefonds hiervan af mag wijken.

Op basis van het jurisprudentieonderzoek blijken wel aanvullende beoordelingskaders. Uit het oordeel van de rechter volgde dat een aangifte bruikbaar is in de beoordeling van een aanvraag, ook als een slachtoffer beweert dat deze op bepaalde punten onwaar of onjuist is. Een aanvrager moet een dergelijke bewering aannemelijk maken om niet uit te hoeven gaan van de verklaring ten tijde van de aangifte. Uit het oordeel van de rechter bleek opnieuw dat het aan de aanvrager is om een opgave aannemelijk te maken. Het Schadefonds hoeft hierin geen actieve taak te hebben. Uit de jurisprudentie blijkt daarbij ook dat het dan aan de aanvrager is om een bepaalde gebeurtenis aannemelijk te maken en niet het tegenovergestelde van de gebeurtenis. Een aanvrager kan dus bijvoorbeeld niet beweren dat het niet aannemelijk is dat hij zichzelf zou hebben beschoten om daarmee aannemelijk te maken dat hij opzettelijk door iemand anders is beschoten. De rechter oordeelde ook dat het feit dat niet aannemelijk kan worden gemaakt dat een slachtoffer een eigen aandeel had in het gebeurde, betekent dat het geweldsmisdrijf opzettelijk is gepleegd. Uit het jurisprudentieonderzoek volgde ook dat een strafvonnis bruikbaar kan zijn voor de beoordeling van een aangifte, maar dat het niet vereist is. Ook zonder vonnis kan een oordeel worden gevormd met betrekking tot strafrechtelijke gebeurtenissen of gedragingen. Dat geldt ook voor gedragingen van het slachtoffer.

Uit het bovenstaande blijkt dat uit het onderzoek geen resultaten volgen waaruit blijkt dat het beleid dat het Schadefonds ten aanzien van de aannemelijkheidsbeoordeling voert aanpassing vereist. Op de vraag tot in hoeverre de te lezen onderzoeksresultaten antwoord geven op de centrale vraag van dit onderzoek, is het antwoord: in zeer beperkte mate. Uit het onderzoek blijkt immers dat het Schadefonds discretionaire bevoegdheid bezit en een vrije beoordeling mag hanteren. Ten aanzien van de beoordeling van de eigen rol van het slachtoffer in de aannemelijkheidsbeoordeling is niets gebleken waaruit kan worden geconcludeerd dat het beleid aanvulling of adviezen behoeft. Wel blijkt uit het onderzoek dat er beoordelingskaders kunnen worden opgesteld met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling, welke nu niet worden benut. Het advies hierover volgt in de aanbevelingen.

6.2 Aanbevelingen

Het advies is om ten aanzien van de aannemelijkheidsbeoordeling interne richtlijnen of

beoordelingsdocumenten op te stellen. Zoals werd aangegeven bij de aanvang van dit onderzoek, komt veel neer op de mate waarin een jurist in staat is om een inschatting te maken van de geloofwaardigheid van de opgave van een aanvrager. Elke aanvraag is anders en er zijn geen regels die op elke aanvraag afzonderlijk van toepassing zullen zijn. Toch blijkt uit het praktijkonderzoek dat er wel degelijk bepaalde normen worden gehanteerd en dat er beoordelingskaders beschikbaar zijn. Door deze kaders gezamenlijk op te volgen wordt er eenheid gecreëerd in de wijze van beoordelen en beslissen.

Om nadere beoordelingskaders te ontwikkelen zal nader onderzoek moeten worden gedaan met betrekking tot de onderwerpen die stelselmatig aan bod komen of waarover de rechter oordeelt dat ze van belang zijn voor de beoordeling. Met betrekking tot dit onderzoek kan advies worden gegeven over de volgende deelonderwerpen uit het praktijkonderzoek met betrekking tot de aannemelijkheidsbeoordeling:

1. Het eigen aandeel en de aannemelijkheidsbeoordeling

Met betrekking tot de beoordeling van de eigen rol van het slachtoffer in de aannemelijkheidsbeoordeling blijkt op basis van het dossieronderzoek dat de beoordeling vroegtijdig plaats kan vinden. Uit het verdere onderzoek blijkt niets dat deze vroegtijdige beoordeling tegengaat. Ook hier geldt dat de rechter de bevoegdheden van het Schadefonds terughoudend toetst en dat er ruimte is voor een vrije beoordeling. Om onterechte afwijzingen te voorkomen, is het advies om ten aanzien van de aannemelijkheidsbeoordeling meer kaders te creëren. Op die manier ontstaat er meer duidelijkheid over hetgeen tot de aannemelijkheidsbeoordeling behoort en hetgeen tot de beoordeling van het eigen aandeel behoort.

2. De aangifte

De aangifte kan een objectieve weergave bieden van een tegen een slachtoffer opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Met betrekking tot de beoordeling kunnen kaders worden geformuleerd waaruit blijkt wanneer een aangifte al dan niet bruikbaar is. Een aangifte is in beginsel bruikbaar indien de aangifte een geloofwaardige weergave biedt van het geweldsaspect en de aanleiding, de toedracht en de omstandigheden. Uit het jurisprudentieonderzoek blijkt dat de aangifte bruikbaar is, ook als een aanvrager sommige punten uit de aangifte ontkent. Een aanvrager zal deze stelling aannemelijk moeten maken om de aangifte als ongeloofwaardig te doen beschouwen. Met betrekking tot de aangifte blijkt ook dat er 'standaard' contra-indicaties mogelijk zijn. Uit het praktijkonderzoek kwamen de volgende contra-indicaties naar voren: een langere periode tussen het misdrijf en een aangifte, het plaatsvinden van het misdrijf in bijvoorbeeld het criminele milieu en de

achtergrond van de geschiedenis tussen het slachtoffer en de dader. Met betrekking tot deze standaard contra-indicaties kunnen beoordelingskaders worden opgenomen.

3. Aanvullende informatie

Ten aanzien van de aanvullende informatie wees het onderzoek geen bijzonderheden uit.

Wel blijkt op basis van het dossieronderzoek dat van bijvoorbeeld online beschikbare bronnen geen gebruik wordt gemaakt. Dit zou wellicht wel bij kunnen dragen aan de beoordeling van de aanvraag. Het advies is om ten aanzien hiervan mogelijke bronnen op te nemen.

Bronnenlijst

Literatuur

Albers, 2015

Mr. dr. CL.G.F.H. Albers, *Bestuursrecht begrepen*, Boom Juridische uitgevers, Den Haag (2015)

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b

Beleidsbundel Schadefonds Geweldsmisdrijven, datum van publicatie: 1 juli 2019

Bezwaar, herziening en aanvullende aanvraag, Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2020

Bezwaar, herziening en aanvullende aanvraag, Schadefonds Geweldsmisdrijven,

www.schadefonds.nl

Zoek pad: te vinden door naar www.schadefonds.nl te gaan. Zoek naar de term 'Bezwaar'. Druk vervolgens op de kop 'Bezwaar, herziening en aanvullende aanvraag'. Geraadpleegd op 28 mei 2020.

Intern document, module aannemelijkheid, 2020

Zie bijlage 5

Kronenberg en De Wilde, 2012

Mr. M.J. Kronenberg en mr. B. de Wilde, *Grondtrekken van het Nederlandse Strafrecht*, Wolters Kluwer, Deventer (2012)

Kwaliteitshandvest Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2020

Kwaliteitshandvest, Schadefonds Geweldsmisdrijven, www.schadefonds.nl

Zoek pad: te vinden door naar www.schadefonds.nl te gaan. Zoek naar de term 'Kwaliteitshandvest'.

Druk op de kop 'Kwaliteitshandvest: wat kunt u van ons verwachten?'. Geraadpleegd op 26 mei 2020.

Letsellijst Schadefonds Geweldsmisdrijven, 2019b

Letsellijst Schadefonds Geweldsmisdrijven, datum van publicatie: 1 juli 2019

Ronteltap, 2018

P. Ronteltap, *Strafrechtelijke gegevens in het bestuursrecht*, publicatie Kluwer Navigator, Nederlands Juristenblad, 30 oktober 2018

Stb. 2019, 132

Staatsblad van het Koninkrijk der Nederlanden, jaargang 2019, nummer 132

Van 't Laar, 2017

B. van 't Laar, *Rapport evaluatie wetswijziging van 1 januari 2012*, 2017

Jurisprudentie

ECLI:NL:RVS:2013:670

ECLI:NL:RBAMS:2016:BZ8616

ECLI:NL:RVS:2013:608

ECLI:NL:RVS:2014:2543

ECLI:NL:RVS:2014:1446

ECLI:NL:RBMNE:2016:952

ECLI:NL:RVS:2017:312

ECLI:NL:RVS:2019:1869

ECLI:NL:RVS:2019:2322

ECLI:NL:RVS:2019:4297

ECLI:NL:RVS:2017:317

Bijlage 1: Dossieronderzoek aannemelijkheid

Zaaknummer	Feitelijke geweldshandeling en stukken	Belangrijkste punten verklaring slachtoffer	Contra-indicaties	Doorslaggevende overwegingen en opmerkingen
2015/216524	-Mishandeling, artikel 300 Sr. -Aangifte en contact politie. Geen medische stukken	Aanvrager praatte tegen een dier op straat toen een dader dacht dat aanvrager het tegen hem had. Aanvrager zag dat de dader boos werd en nam uit voorzorg een 'wapen' in handen. Toen aanvrager even later door iemand anders werd aangesproken, werd hij uit het niets door de dader geslagen.	-Verhaal aanvrager vreemd en niet aannemelijk, besproken met seniorjurist. -Aanvrager schets verhaal waarin hij niets vreemds doet, maar wel door verschillende personen wordt aangesproken.	-Er waren geen dader- en opsporingsindicaties. Geen politieonderzoek. -Tot in hoeverre er onderzoek werd verricht, werden geen aanwijzingen gevonden die de opgave van aanvrager ondersteunen. -Eigen aandeel blijkt niet uit de aangifte, mogelijk is hiervan wel sprake. Dit moet in eventueel bezwaar worden onderzocht.
2016/239812	-Mishandeling, artikel 300 Sr en rechtstreekse bedreiging met een mes, artikel 285 Sr. -Aangifte en contact met slachtofferloket .	Dader is een bekende van de aanvrager. Op een avond kregen dader en aanvrager ruzie en gooide aanvrager water in het gezicht van de dader. De dader heeft aanvrager hierop mishandeld en met een mes bedreigd. Ook werden steek-	-Zowel dader als aanvrager waren onder invloed van verdovende middelen. -Aanvrager deed een maand later pas aangifte. -Zaak werd opgelegd. Uit onderzoek kwam niets naar voren over een mishandeling. Ook de zaakscoördinator van de politie	-Door gebruik van verdovende middelen zijn de verklaringen en waarnemingen van aanvrager minder betrouwbaar. -Mogelijk had aanvrager andere motieven voor het doen van aangifte, omdat hij een maand later pas aangifte deed. Een mogelijk ander motief zou zijn dat aanvrager de dader terug zou

		verwondingen toegebracht.	vond het een vaag verhaal.	willen pakken. Het later doen van aangifte maakt de opgave van aanvrager niet geloofwaardiger. -Mocht hetgeen aanvrager verklaart ook zo gebeurd zijn, dan is er sprake van een eigen aandeel.
2017/252494	-Mishandeling, artikel 300 Sr. -Volledig proces-verbaal, informatie slachtofferloket en medische stukken.	Er is sprake van een burenruzie. Aanvrager stond op een trapje en brak een stuk van de schutting in de tuin van de dader af. Daarna kreeg aanvrager van de dader klappen op haar hoofd met gereedschap.	-Langlopende burenruzie. -Letsel kan ook zijn opgelopen door val van de trap. Dader beweert aanvrager niet fysiek te hebben aangeraakt.	-Uit het politiedossier volgen geen objectieve aanwijzingen die de lezing van aanvrager ondersteunen. -Zaak werd geseponeerd, geen wettig en overtuigend bewijs. -Contra-indicaties en geen objectieve onderbouwing.
2018/273321	-Mishandeling, artikel 300 Sr en overval/diefstal met geweld, artikel 312 Sr. -Aangifte, telefonische informatie politie en medische stukken.	Aanvrager zat in de auto van zijn vriend te wachten toen hij plotseling werd bedreigd door mannen met vuurwapens. De daders zeiden dat aanvrager geld moest geven en trokken het portier open. Er ontstond een worsteling. Aanvrager	-Uit gesprek met de politie blijkt dat aanvrager in verband wordt gebracht met meerdere delicten, maar geen drugsdelicten. -In de woning van de vriend van aanvrager zijn wapens en drugs gevonden.	-De daders kozen aanvrager mogelijk aanvrager niet willekeurig als slachtoffer. -Aanvrager kan mogelijk in verband worden gebracht met het criminele milieu. Alleen de opgave van de aanvrager is dan niet voldoende. Daders zijn niet opgespoord en dus niet verhoord.

		wilde vluchten en werd mishandeld. Het lukt aanvrager uiteindelijk om te vluchten waarbij hij werd beschoten.		
2019/285155	-Overval/ diefstal met geweld, artikel 312 Sr en rechtstreekse bedreiging met een vuurwapen, artikel 285 Sr. -Aangifte. Geen medische stukken.	Aanvrager gaf de dader een lange lift en zou daar geld voor krijgen. Aangekomen op de plaats van bestemming moest aanvrager onder bedreiging van een vuurwapen zijn bezittingen afgeven. Aanvrager denkt dat de dader het vuurwapen al eerder liet zien, maar kan zich dit niet meer precies herinneren. Plotseling was er ook een tweede persoon, maar aanvrager kan zich niet meer herinneren hoe dit precies ging. Aanvrager is daarna gevlucht.	-Aangifte geeft geen duidelijk beeld, omdat aanvrager zich veel niet kan herinneren. -Aanvrager weet niet meer welke routes hij nam of waar het vuurwapen vandaan kwam.	-Aanvrager trok de aangifte in, er werd daarom geen onderzoek verricht. -Camerabeelden zijn niet beschikbaar, dus ook daaruit kan niets blijken. -Enkel de opgave van aanvrager is beschikbaar en op basis daarvan is onvoldoende vast te stellen wat de aanleiding, toedracht en omstandigheden van het gebeurde zijn.

Bijlage 2: Dossieronderzoek eigen aandeel

Zaaknummer	Feitelijke geweldshandeling en stukken	Belangrijkste punten verklaring slachtoffer	Eigen aandeel en overwegingen	Conclusie
2016/237619	-Mishandeling, artikel 300 Sr. - Volledig proces-verbaal en medische stukken.	Een vriend van aanvrager was tijdens het uitgaan geslagen. Aanvrager en vriend gingen op zoek naar de dader. Er ontstond een gevecht. Aanvrager dacht dat een van de daders hem ging slaan en maakte slaande bewegingen richting de dader. Aanvrager werd daarop mishandeld. Aanvrager kwam er in het ziekenhuis achter dat hij een steekwond had, maar heeft het mes tijdens de vechtpartij niet gezien.	-Er is sprake van uitgaansgeweld. -Aanvrager zocht de confrontatie op en wist of had kunnen weten dat er gevochten zou worden. Dit was eerder die avond immers ook al gebeurd. -Aanvrager gebruikte als eerste geweld. -Letsel aanvrager niet hoger letselcategorie 4.	-Aanvrager gebruikte als eerste geweld en er is geen sprake van disproportioneel geweld tegen aanvrager. Ook valt het letsel dat hij opliep niet in letselcategorie 4 of hoger. Volledige afwijzing wegens eigen aandeel.
2016/240617	Mishandeling, artikel 300 Sr. - Volledig proces-verbaal en medische stukken.	Aanvrager ging uit met vrienden. Er was al eerder een opstootje tussen een aantal personen en vrienden van de aanvrager. Op enig moment ontstond er	-Jurist stelde oorspronkelijk voor om de aanvraag af te wijzen op aannemelijkheid omdat de verklaring van aanvrager niet overeenkomt met wat er te zien is op camerabeelden	-Aanvrager gebruikte als eerste geweld en er is geen sprake van disproportioneel geweld tegen aanvrager. Ook valt het letsel dat hij opliep niet in letselcategorie 4 of hoger. Volledige afwijzing wegens eigen aandeel.

		opnieuw een escalatie. Aanvrager ging er tussen staan om zijn vrienden te beschermen. Daarop voelde aanvrager dat hij met een glas in zijn gezicht werd geslagen.	en er geen aanwijzingen zijn die de opgave van aanvrager ondersteunen. -De aanvraag werd uiteindelijk afgewezen op eigen aandeel: -Camerabeelden geven een objectieve weergave van het gebeurde. Hierop is te zien dat aanvrager als eerste geweld gebruikte door een van de daders te duwen. Aanvrager kon verwachten dat er geweld tegen hem gebruikt zou worden. Er was namelijk sprake van uitgaansgeweld en alcohol. Ook was er al eerder onenigheid tussen de twee groepen.	
2017/244055	-Diefstal met geweld, artikel 312 Sr en mishandeling, artikel 300 Sr. -Aangifte	Aanvrager verkoopt kleding vanuit zijn woning. Wanneer iemand naar de kleding komt kijken, wordt aanvrager door deze persoon mishandeld. De dader schreeuwt dat aanvrager zijn	-Het Openbaar Ministerie vervolgde de dader voor beide mishandelingen. Verklaring van de aanvrager is consistent. Het gebeurde is aannemelijk. -Uit de beknopte informatie wordt duidelijk	-Eigen aandeel wegens illegale activiteiten. Volledige afwijzing.

		telefoon heeft gestolen. Aanvrager roept dat de dader de telefoon zelf heeft gegeven. De dader neemt spullen uit de woning van aanvrager mee, maar laat de telefoon op tafel liggen. Aanvrager geeft op geen geweld te hebben gebruikt en zich alleen te hebben verweerd. De volgende dag staat de dader opnieuw voor de deur en wordt aanvrager opnieuw mishandeld. Aanvrager liep ernstig letsel op.	dat aanvrager zich bezighoudt met illegale handel in dure merkkleding. Gezien het feit dat de dader de telefoon laat liggen, is het aannemelijk dat het gebeurde heeft plaatsgevonden door het aanwezig zijn van illegale kleding.	
2018/270411	-Mishandeling, artikel 300 Sr. - Volledig proces-verbaal en medische stukken.	Aanvrager liet zijn hond uit toen de hond stilstond bij één van de burens om te snuffelen. Aanvrager zag de buurman bezig was de takken van een plant te knippen. De buurman vroeg of aanvrager het kon zien. Aanvrager vroeg de buurman op te	-Op basis van de stukken in het volledig proces-verbaal kan het opgegeven misdrijf aannemelijk worden geacht. Er waren meerdere getuigen die hetzelfde verklaren. -Aanvrager pakte de buurman bij zijn kleren en begint aan zijn arm te trekken. Daarop	-Aanvrager gebruikte als eerste geweld en er is geen sprake van disproportioneel geweld tegen aanvrager. Ook valt het letsel dat hij opliep niet in letselcategorie 4 of hoger. Volledige afwijzing wegens eigen aandeel.

		houden met knippen omdat aanvrager de plant erg mooi vindt. De buurman werd boos en gaf aanvrager een vuistklap in het gezicht. Aanvrager heeft de buurman bij de kleding vastgepakt en is daarna weggelopen. Aanvrager liep ernstig letsel op.	slaat de dader de aanvrager. Aanvrager gebruikte dus als eerste geweld tegen de dader. Het geweld dat de dader tegen aanvrager gebruikte was niet disproportioneel en veroorzaakte geen letsel in letselcategorie 4 of hoger.	
2019/292830	-Overval/ diefstal met geweld, artikel 312 Sr, afpersing, artikel 317 Sr, chantage, artikel 318 Sr en bedreiging met geweld, artikel 285 Sr. - Aangifte en gesprek met de zaaks-coördinator.	Aanvrager stelde zijn bankrekening-nummer ter beschikking aan de dader om geldbedragen op te ontvangen en af te halen van slachtoffers van oplichting. Aanvrager werd bestolen, bedreigd en afgeperst door de dader. Aanvrager onttrok zich niet aan de praktijken van de dader, maar zocht de dader telkens op en maakte afspraken over het ontvangen en doorsluizen van geldbedragen.	-Het is aannemelijk dat de aanvrager slachtoffer werd van de door hem opgegeven gewelds-misdrijven. -Aanvrager stelde zich beschikbaar als geldezel. Dit is een strafbaar feit. -De misdrijven die tegen aanvrager werden gepleegd kunnen in verband worden gebracht met de omstandigheid dat aanvrager zich inliet met illegale praktijken als het zijn van geldezel.	-Eigen aandeel wegens illegale activiteiten. Volledige afwijzing.

Bijlage 3: Jurisprudentieonderzoek

Uitspraak	Omschrijving casus en rechtsvraag	Argumenten eiser/appellant	Argumenten verweerder	Overwegingen rechter	Conclusie
Uitspraak 1	- Appellant geeft op slachtoffer te zijn geworden van diefstal met geweld en poging tot moord/ doodslag. Verweerder heeft in het primaire besluit en de bezwaarprocedure de aanvraag om een uitkering afgewezen omdat er volgens verweerder sprake was van een eigen aandeel. (2) - Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant zich bevond in het criminele circuit zoals bedoeld in artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (1)	- Er waren geen duidelijke aanwijzingen dat appellant in contact kwam met personen in het criminele circuit. Appellant hoorde achteraf pas dat de ingeschakelde partner een wapen droeg. Het proces-verbaal van de aangifte is op dit punt onjuist. - Een geldlening is een normale rechtshandeling. Dat de rente hoog was, is relatief. Appellant hoefde zich niet bewust te zijn dat hij deelnam aan illegale activiteiten en zich daarmee in een mogelijk gewelddadige situatie begaf.(3)	-De verweerder heeft zich in het bestreden besluit op het standpunt gesteld dat de aanvrager een eigen aandeel in het geweldsmisdrijf had, wegens deelname aan het criminele circuit. Het is een feit van algemene bekendheid dat geweld in het criminele circuit niet wordt geschuwd.	- De rechtbank heeft appellant terecht aan zijn verklaring in het proces-verbaal gehouden. Appellant heeft het proces-verbaal na doorlezing en volharing ondertekend en niet aannemelijk gemaakt dat het proces-verbaal onjuist is. - Op basis van de geschetste omstandigheden had appellant kunnen weten dat hij zich in het criminele circuit begaf. Het rentepercentage was namelijk exorbitant en hij was op de hoogte van het wapenbezit van zijn zakenpartner. Ook herkende appellant criminelen in de personen waar hij contact mee had. (3.3)	Nu appellant financiële afspraken maakte met personen in het criminele circuit en hij een groot geldbedrag in contanten bij zich droeg, heeft appellant zich in een situatie gebracht waarin hij geweld kon verwachten. De toegebrachte schade kan aan appellant worden toegerekend. (3.3)
Uitspraak 2	-Eiser geeft op slachtoffer te zijn geworden van een poging tot moord (1.1). Op grond van artikel 5 Wsg heeft de verweerder de aanvraag van eiser om een uitkering afgewezen, wegens een eigen aandeel. -Heeft de	-Eiser stelt zich op het punt dat een eventuele criminele achtergrond mag op grond van het beleid niet zonder meer worden tegenworpen. (4.3) -Eiser heeft betoogd dat in	-In het bestreden besluit heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat eiser een eigen aandeel had in het opzettelijk gepleegde geweldsmisdrijf. Het is een feit van algemene	-De uitoefening van de bevoegdheid van verweerder dient terughoudend te worden getoetst. De beslissing op een uitkering berust op een discretionaire bevoegdheid. (4.2) -Bij de beoordeling van aanvragen wordt uitvoering	Het is voldoende aannemelijk te achten dat eiser zich in het criminele milieu heeft begeven en dat hierdoor de schade mede het gevolg is van

	verweerder terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant zich bevond in het criminele circuit zoals bedoeld in artikel 4 Wsg en artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (4.1)	het beleid ten onrechte geen aansluiting is gezocht bij de civielrechtelijke van de onrechtmatige daad, eigen schuld of medeschuld. (4.3)	bekendheid dat geweld in het criminele circuit niet wordt geschuwd en dat eiser zich bewust in de situatie heeft gebracht waarin rekening kon moest worden gehouden met mogelijk geweld. (2.1)	gegeven aan het beleid dat is neergelegd in de Beleidsbundel. (4.2) -Het door het verweerder gevoerde beleid is niet kennelijk onredelijk of anderszins onjuist. (4.3.1) -De rechtbank acht van belang dat het geweldsmisdrijf in het strafvonnis wordt gekwalificeerd als een poging tot liquidatie in het criminele circuit. (4.4.1.) -Uit een brief van de Dienst Regionale recherche, Bureau Zware Criminaliteit blijkt dat eiser betrokken blijkt in het criminele milieu. (4.4.1) -Eiser is gewaarschuwd voor de aanslag. (4.4.1)	een omstandigheid die aan eiser is toe te rekenen. (4.4.2)
Uitspraak 3	-Appellant diende een aanvraag bij verweerder in waarin hij stelde slachtoffer te zijn geworden van een poging tot moord dan wel doodslag als gevolg van een steekpartij. (2) - Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant zich	-Appellant voert aan dat het besluit van verweerder onzorgvuldig tot stand is gekomen en onvoldoende is gemotiveerd nu het besluit is gebaseerd op een niet onderbouwde verklaring van een onbekende informant van de RCIE. Dat de verklaring door de politie betrouwbaar is verklaard doet	-In het bestreden besluit heeft de verweerder de aanvraag van appellant afgewezen omdat hij zich in het criminele circuit heeft begeven door zich in te laten met handel in verdovende middelen en het een feit is van algemene bekendheid dat bij die handel regelmatig	-Appellant heeft zijn stelling dat de verklaring van de informant van de RCIE onbetrouwbaar is, niet aannemelijk gemaakt. (3.2) -De verweerder heeft zich in redelijkheid kunnen stellen op het standpunt dat een partij heroïne aanleiding is geweest voor het geweldsmisdrijf. (3.2) -De verweerder kon uit de verklaring van	De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de steekpartij het gevolg is van de omstandigheid dat appellant zich in het drugscircuit heeft begeven. (3.2)

	bevond in het criminele circuit zoals bedoeld in artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (3.1)	hier niet vanaf. De betrouwbaarheid ervan kan niet worden getoetst. (3) -Appellant voert aan dat uit zijn eigen verklaringen niet is af te leiden dat hij zich in het criminele circuit bevindt, de drugswereld kent of het gebeurde het gevolg is van een drugswereld. (3)	geweld wordt gebruikt. (2)	de appellant opmaken dat hij zich in de drugswereld heeft begeven. (3.2)	
Uitspraak 4	-Appellant diende een aanvraag bij verweerder in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van ontvoering en mishandeling. (2) Verweerder wees de aanvraag af omdat er sprake was van een eigen aandeel. (3) -Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant zich bevond in het criminele circuit zoals bedoeld in artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (4.1)	-Appellant voert aan dat de verweerder haar besluit niet op de door hem bij de politie afgelegde verklaring mocht baseren, omdat deze verklaring onder druk was afgelegd. (4) -Appellant is van mening dat de rechtbank ten onrechte niet op zijn verzoek is ingegaan om een deel van de door hem verzochte uitkering toe te kennen. (4) -Appellant voert aan dat hij, voor zover hij al wist dat hij zich in het criminele milieu begaf, niet op de hoogte was dat hij zou worden ontvoerd en mishandeld. (4)	-In het bestreden besluit heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat appellant een eigen aandeel had in het geweldsmisdrijf waarvan hij slachtoffer werd. Appellant heeft zich in het criminele circuit begeven waarin geweld niet wordt geschuwd. Ook heeft appellant zijn opdrachtgever bestolen. De aanvraag om een uitkering werd volledig afgewezen. (3)	-De rechtbank heeft appellant terecht aan zijn verklaring gehouden die hij na doorlezing en volharding heeft ondertekend. Appellant heeft niet aannemelijk gemaakt dat hij deze verklaring onder druk heeft afgelegd, daarom moet van de juistheid ervan worden uitgegaan. (4.3) -Appellant had kunnen weten dat hij zich in het criminele circuit begaf. (4.3) -Nu appellant zijn opdrachtgever heeft bestolen, heeft hij zich in een situatie begeven waarin geweld kon worden verwacht. (4.3)	De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat verweerder de aanvraag om een uitkering terecht in zijn geheel kon afwijzen. (4.3)

Uitspraak 5	-Appellant diende een aanvraag in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van mishandeling. (2) Verweerder wees de aanvraag af omdat appellant niet voldoende aannemelijk had gemaakt slachtoffer te zijn geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. (2) -Heeft de rechtbank terecht en op goede gronden geoordeeld dat de verweerder in redelijkheid de gevraagde uitkering heeft kunnen weigeren? (3.1)	-Appellant is van mening dat de rechtbank ten onrechte heeft geoordeeld dat de verweerder zich op het gegeven standpunt mocht stellen. Appellant wijst daarbij op het arrest van de tegen hem ingestelde strafvervolging waarin het Hof overweegt dat er sprake is geweest van een aaneenschakeling van gebeurtenissen waarbij appellant gewond is geraakt en dat niet valt uit te sluiten dat tegen appellant geweld is gebruikt. (3) -Appellant stelt dat de door verweerder gebruikte verklaringen onbetrouwbaar zijn. (3)	-In het bestreden besluit stelt de verweerder zich op het standpunt dat appellant niet met voldoende objectieve gegevens aannemelijk heeft gemaakt dat het geweldsmisdrijf heeft plaatsgevonden, met de aanleiding, toedracht en omstandigheden. (2)	-Het is aan de aanvrager van een uitkering om met voldoende objectieve informatie aannemelijk te maken dat hij slachtoffer is geworden van een tegen hem opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Met het wijzen op overwegingen van het Hof is appellant daarin niet geslaagd. (3.1) -De stelling dat verweerder zich heeft gebaseerd op onbetrouwbare verklaringen -waarin wordt gesproken over mogelijke dronkenschap van appellant- kan niet leiden tot het beoogde doel. Ook indien die verklaringen buiten beschouwing worden gelaten, zijn er geen voldoende objectieve aanwijzingen dat appellant slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. (3.1)	-De rechtbank is terecht en op goede gronden tot het oordeel gekomen dat verweerder in redelijkheid de gevraagde uitkering heeft kunnen weigeren. (3.1)
Uitspraak 6	-Verweerder heeft de aanvrager van eiser eerder afgewezen op grond van artikel 3 Wsg. De rechtbank heeft in een tussenuitspraak geoordeeld dat verweerder dit ten onrechte heeft	-Eiser betwist dat hij zich in een situatie heeft begeven waarin hij geweld kon verwachten. Uit het strafdossier blijkt volgens eiser dat de verdachten eerst geweld tegen	-Verweerder heeft in het bestreden besluit overwogen dat zowel een verdachte als een getuige heeft verklaard dat eiser zich vier weken eerder agressief en	-De rechtbank is van mening dat verweerder het incident dat vier weken voorafgaand aan het gebeurde plaatsvond, mocht laten meewegen. Daarbij acht de rechtbank het aannemelijk dat	-Het beroep is gegrond. De rechtbank acht een korting van 50% redelijk. (8) -Gezien het feit dat eiser reeds een schade-

geoordeeld omdat naar het oordeel van de rechtbank voldoende is komen vast te staan dat er sprake was van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. In de tussenuitspraak is eveneens overwogen dat verweerder het geconstateerde gebrek kan herstellen door te onderzoeken of er sprake is van een eigen aandeel zoals bedoeld in artikel 5 Wsg. (2) -Eiser diende een aanvraag bij verweerder in waarin hij stelde slachtoffer te zijn geworden van mishandeling. (3) In de aanvullende motivering van verweerder heeft verweerder zich op het standpunt gesteld dat eiser een eigen aandeel heeft in het misdrijf en om die reden niet in aanmerking komt voor een uitkering. (3) -Heeft verweerder terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant zich bevond in het	hem gebruikten. Anders dan verweerder beweert eiser dat het die avond wegens voetbaldrukte wel degelijk nodig was via de plek van de confrontatie naar zijn bestemming. (4) -Eiser betoogt dat hij uit het niets werd mishandeld. Eiser beweert dat hij de verdachte niet heeft mishandeld, hetgeen ook is af te leiden uit het feit dat deze geen letsel heeft opgelopen. -Mocht eiser wel geweld hebben gebruikt, dan is het geweld van verdachte disproportioneel. -Eiser acht het onaanvaardbaar dat het verhaal aan de zijde van de verdachten wel wordt geloofd, maar van de zijde van eiser niet. (4)	bedreigend tegenover de verdachten heeft gedragen. Dit blijkt ook uit een telefonische gespreksnotitie met de wijkagent. (8)	eiser in ieder geval een klap heeft uitgedeeld. Door zich tijdens dit incident uitdagend te gedragen, heeft de eiser bijgedragen aan de escalatie van de situatie. (8) -Uit camerabeelden blijkt niet dat er bij de mishandeling initiatief van de eiser is uitgegaan. Het geweld dat heeft plaatsgevonden acht de rechtbank, anders dan verweerder, wel disproportioneel. (8) -De rechtbank is van oordeel dat er sprake is van een eigen aandeel, maar dat onvoldoende is gemotiveerd dat een volledige weigering op zijn plaats is. Het bestreden besluit en de aanvullende motivering kennen op dit punt een motiveringsgebrek. (8)	vergoeding van de verdachte ontving, resteert er geen uit te betalen uitkering. (14)
---	--	---	--	---

	criminele circuit zoals bedoeld in artikel 4 Wsg en artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (2)				
Uitspraak 7	-Appellant diende een aanvraag in bij verweerder waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van een schietincident waarbij hij in zijn buik werd getroffen door drie kogels. (1) - Heeft de rechtbank terecht en op goede gronden geoordeeld dat de verweerder in redelijkheid de gevraagde uitkering heeft kunnen weigeren in de zin van artikel 3 Wsg en het hierover geformuleerde beleid? (3.4)	-Appellant stelt dat de verweerder ten onrechte heeft gesteld dat hij het niet aannemelijk heeft gemaakt dat hij slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. Eiser is driemaal in zijn buik geschoten en daarmee is het onbegrijpelijk dat opzet of voorwaardelijke opzet niet aannemelijk is. (3) -Gelet op het strafrechtelijk vonnis is het uitgesloten dat de dader heeft geschoten uit noodweer of uit noodweerexces heeft gehandeld. (3)	-In het bestreden besluit wees de verweerder de aanvraag af omdat volgens verweerder niet is gebleken dat er opzettelijk op appellant was geschoten. Zodoende kon een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf niet aannemelijk worden gemaakt. De verweerder heeft zich op het standpunt gesteld dat appellant een eigen aandeel in het gebeurde had. (2)	-In het vormen van de overwegingen neemt de rechter het vonnis van de meervoudige strafkamer met betrekking tot het incident mee: (3.3) -De rechtbank stelt voorop de verklaringen van appellant buiten beschouwing te laten omdat appellant vanaf het begin wisselend en inconsequent heeft verklaard. Zijn verklaring wordt niet ondersteund door andere verklaringen in het dossier. (3.3) -De rechtbank acht het mogelijk dat het wapen tijdens een worsteling onbedoeld is afgegaan. (3.3) -Omdat niet is vast te stellen dat verdachte opzettelijk op appellant heeft geschoten, acht de rechtbank het tenlastegelegde niet bewezen. (3.3)	-Dat de strafrechter niet bewezen acht dat appellant opzettelijk is beschoten, brengt niet zonder meer mee dat verweerder de aanvraag terecht heeft afgewezen. Dat laat echter wel dat niet is vastgesteld dat de verdachte opzet of voorwaardelijke opzet had om op appellant te schieten. De rechtbank is in de hier bestreden uitspraak terecht tot hetzelfde oordeel gekomen. (3.4) -Gelet op het bovenstaande kan de vraag of de verdachte al dan niet uit noodweer of noodweerexces heeft gehandeld, kan buiten

					bespreking worden gelaten. (3.4)
Uitspraak 8	-Appellant diende een aanvraag bij verweerder in waarin hij opgaf slachtoffer te zijn geworden van mishandeling. (2.3) Verweerder stelt dat appellant een eigen aandeel heeft en wees de aanvraag volledig af. (1) -Heeft de rechtbank terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade kan worden toegerekend aan appellant als gevolg van de omstandigheid dat appellant illegale activiteiten verrichtte zoals bedoeld in artikel 5 Wsg en paragraaf 1.5 van de Beleidsbundel? (2.3)	-Appellant stelt dat er geen sprake is van een eigen aandeel en dat hij zich niet onnodig in een situatie heeft gebracht waarin hij geweld hoefde te verwachten. (2) -Appellant is niet strafrechtelijk vervolgd voor onttrekking aan ouderlijk gezag. Appellant stelt dat de bestuursrechter op de stoel is gaan zitten van de strafrechter door te zeggen dat hiervan wel sprake was. (2) -Zelfs al zou er sprake zijn van een eigen aandeel, dan heeft verweerder dat volgens appellant dat onvoldoende gemotiveerd. (2)	-In het bestreden besluit overweegt verweerder dat appellant een confrontatie wachtte en dat hij zich onnodig in een situatie heeft begeven waarin geweld was te verwachten. Appellant had een minderjarig kind onttrokken aan het gezag van haar vader en haar voogd. Appellant heeft moeten en kunnen voorzien dat zijn handelen bij de familie tot onrust zou leiden. Appellant wist dit ook omdat er eerder sprake was van woordenwisselingen en dreigmails. (1)	-Dat er geen sprake is van strafrechtelijke vervolging voor onttrekking aan ouderlijk gezag, neemt niet weg dat de feiten en omstandigheden in het dossier hier wel op duiden. (2.3) -De verweerder mag zich bij de beoordeling van de vraag omtrent het eigen aandeel een eigen oordeel vormen omtrent de gedraging van het slachtoffer op basis van de beschikbare informatie. (2.3) -Uit het gevoerde beleid blijkt niet dat een gedraging die tot escalatie kan leiden uitsluitend een gedraging kan betreffen die een strafbaar feit oplevert. (2.3) -Door verdere confrontatie op te zoeken, heeft appellant zich onnodig in een situatie gebracht waarin geweld kan worden verwacht. (2.3)	De rechtbank heeft terecht geoordeeld dat de toegebrachte schade aan appellant kan worden toegerekend, gelet op het feit dat verweerder zich onnodig in een situatie heeft begeven waarin geweld kon worden verwacht. (2.4)
Uitspraak 9	Appellant diende een aanvraag in bij verweerder waarin hij stelt slachtoffer te zijn geworden van een bomaanslag, waarbij hij zijn	-Appellante stelt dat getuigen de verdachten hebben zien weggrijpen na de explosie. Hieruit blijkt volgens appellante dat hij	-Dat appellant zwaar lichamelijk letsel heeft opgelopen door een explosie vlakbij zijn auto, betekent nog niet dat	-Het is aan de aanvrager van een uitkering om met voldoende objectieve informatie aannemelijk te maken dat hij	-De verweerder heeft aan appellant mogen tegenwerpen dat objectieve informatie ter

	rechteronderbeen en rechterarm verloor. Ook is hij doof aan zijn rechteroor en heeft hij verminderd zicht met zijn rechteroog. (2, 3) Verweerder wees de aanvraag af omdat een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf volgens verweerder niet aannemelijk kan worden geacht. (5) - Heeft de rechtbank terecht en op goede gronden geoordeeld dat de verweerder in redelijkheid de gevraagde uitkering heeft kunnen weigeren in de zin van artikel 3 Wsg en het hierover geformuleerde beleid?	zelf niet betrokken is geweest bij de bomexplosie. (7)	appellant voldoende objectieve informatie over de aanleiding, toedracht en omstandigheden heeft overlegd. (5)	slachtoffer werd van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. (14) -Dat het onaannemelijk is dat appellant zichzelf heeft willen verwonden, betekent nog niet dat hij aan de bewijslast heeft voldaan. (17) -Dat appellant aangifte heeft gedaan is onvoldoende in dit geval dat de aangifte onvoldoende duidelijkheid verstrekt over de aanleiding, toedracht en omstandigheden. (18) -Ondanks dat de verweerder geen volledig afschrift van het dossier heeft gevraagd, zijn de punten uit bijvoorbeeld getuigenverklaringen wel schriftelijk bevestigd en dus bruikbaar. (19) De Afdeling ziet geen grond om niet uit te gaan van de schriftelijke bevestiging in de brief van het OM. (20) -Dat het OM niet kan bevestigen dat appellant een eigen aandeel heeft, betekent niet zonder meer dat appellant slachtoffer werd van een	ondersteuning van zijn aanvraag ontbreekt en hij daarmee niet in aanmerking komt voor een uitkering. Daarbij heeft de verweerder mogen betrekken dat een uitkering een uiting is van maatschappelijke solidariteit van de samenleving met het slachtoffer en erkenning van het slachtoffer-schap. Juist vanwege de maatschappelijke solidariteit moet voldoende duidelijk zijn wat de aanleiding, toedracht en omstandigheden zijn. (21)
--	--	---	--	---	---

				opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf. (21)	
Uitspraak 10	-Appellant heeft een aanvraag bij verweerder ingediend waarin hij opgeeft slachtoffer te zijn geworden van bedreiging met geweld als gevolg waarvan hij ernstig letsel opliep. Verweerder wees de aanvraag af omdat het opgegeven geweldsmisdrijf niet aannemelijk kon worden geacht. (2) -Verweerder heeft bezwaar tegen het besluit gegrond verklaard, maar spreekt wel van een eigen aandeel. Verweerder kort de uitkering 50%. (2.1) - Heeft de rechtbank terecht en op goede gronden geoordeeld dat de verweerder in redelijkheid de gevraagde uitkering heeft kunnen weigeren in de zin van artikel 3 Wsg en het hierover geformuleerde beleid?	-Appellant betoogt dat ten onrechte is geoordeeld dat hij een eigen aandeel had in het gebeurde. (4) -Appellant voert aan dat de rechtbank onvoldoende heeft gemotiveerd dat er sprake was van gespannen verhoudingen tussen hem en de verdachte. (4) -Appellant voert aan dat hij geen scheldwoorden gebruikte en dat, voor zover de rechtbank aanneemt dat dit wel het geval was, de dader ook scheldwoorden gebruikte. (4) -Appellant voert aan dat de dader een beëindigd conflict verder heeft doen escaleren door naar zijn woning te komen. (4) -Appellant voert aan dat, omdat hij geen geweld heeft gebruikt, een korting van 25% gepast zou zijn.	-Verweerder overwoog in het bestreden besluit dat op de uitlatingen van appellant een eveneens woordelijke reactie volgde, dat er geen fysiek geweld tegen appellant is gebruikt en dat er geen sprake is van ernstig letsel.	-De Afdeling is met de rechtbank van oordeel dat het conflict door het gedrag van appellant is geëscaleerd. Uit de stukken kan worden afgeleid dat de verhouding tussen de verdachte en appellant reeds gespannen was. (4.3) -Dat de escalatie ruim een uur na een telefoongesprek plaatsvond, betekent niet dat er geen verband zou zijn tussen de escalatie en het telefoongesprek. (4.3) -Het betoog dat een korting van 25% gepast zou zijn, faalt eveneens. In de Beleidsbundel staan situaties opgenomen waarin korting kan plaatsvinden, maar hierin staat ook dat dit uitgangspunten zijn, waarvan kan worden afgeweken. De verweerder heeft hierbij een zekere beoordelingsruimte. (4.4)	-Verweerder heeft -gelet op haar beleid, de haar toekomstige beoordelingsruimte en de omstandigheden van het geval- in redelijkheid besloten om appellant 50% van de uitkering toe te kennen. (4.4)

Bijlage 4: Interview met dhr. mr. H. van de Weerd

Onderwerp: beleidswijzigingen aannemelijkheid

Duur van het interview: 44:15

Datum interview: 19 maart 2020

Noot: in verband met maatregelen omtrent het coronavirus, werd het interview telefonisch afgenomen.

A: student

B: geïnterviewde jurist

Fase		Interview
Opening	A	Goedemiddag Hans, mijn naam is Sophie van der Spek. Ik ben vierdejaarsstudent op de Hogeschool Leiden. Wij hebben al een korte mailwisseling gehad over dit interview en elkaar hier ook even over gesproken. Ik wil u bedanken voor uw deelname aan dit interview. Ik waardeer het dat u de tijd neemt om mijn vragen te beantwoorden. Zou u zichzelf willen voorstellen?
	B	Ja, mijn naam is Hans van der Weerd. Ik werk bij het Schadefonds Geweldsmisdrijven als seniorjurist. Ik ben gevraagd door jou om je te helpen en ideeën te geven over de scriptie die je moet schrijven.
	A	Ja, hoe lang werkt u nu bij het Schadefonds?
	B	Sinds 2005, dus vijftien jaar nu alles bij elkaar.
	A	Al een lange tijd
	B	Een lange tijd.
Kern	A	Ja, dan wil ik graag beginnen met de vragen van het interview. Het onderwerp van mijn interview is ook het onderwerp van mijn scriptie: de aannemelijkheidstoets. Ik heb begrepen u de veranderingen daarvan aardig hebt meegemaakt. Hoe was het beleid omtrent de beoordeling van de aannemelijkheid toen u in 2005 bij het Schadefonds kwam werken?
	B	Ja, je had eigenlijk verschillende soorten zaken en in de meest voorkomende zaken, dat zijn dus de zaken eh van de mishandeling, uitgaansgeweld, schietpartijen, dat soort dingen, daarin werd eigenlijk in eerste instantie als beleid gehanteerd dat als de geweldshandeling duidelijk was, dan was het geweldsmisdrijf aannemelijk.
	A	Oké, dus alleen de geweldshandeling hoefde aannemelijk te worden gemaakt?
	B	Ja, inderdaad. Dan had je daarnaast nog zedenmisdrijven bijvoorbeeld en bij die zedenmisdrijven, zag je wel dat de achtergrond waartegen zo'n zedenmisdrijf zich afspeelde toch wel meetelde.
	A	Oké, dus dan was enkel de geweldshandeling onvoldoende om de aannemelijkheid vast te stellen?
	B	Ja, daarbij telden andere zaken mee. Bijvoorbeeld: zijn er gescheiden ouders, is er een omgangsregeling, dat soort zaken.
	A	Oké, dus dat was in zedenzaken wel van belang?
	B	Ja, dat is eigenlijk altijd wel van belang geweest in dat soort zaken. Als je, want ik dacht laatst nog na over hoe het allemaal gegaan is in de loop der jaren. In die zedenmisdrijven deden die achtergronden van de zaak toch wel meer mee dan toentertijd in de meer reguliere geweldsmisdrijven.
	A	Oké.
	B	Want ik zei net hè: gaat het om gescheiden ouders, zijn er nog andere belangen bij betrokken om zo een beschuldiging te uiten van bijvoorbeeld seksueel

		misbruik. Dat leek dus wel meer op die wat uitgebreidere kijk op de aannemelijkheid.
	A	Oké, dus er was eigenlijk een soort onderscheid tussen zaken. Bij een aantal zaken keek je alleen naar de geweldshandeling en bij andere zaken ging je ook kijken naar de achtergrond waartegen een misdrijf zich afspeelde. Klopt dat?
	B	Ja, maar in de meeste zaken keek je alleen naar de geweldshandeling.
	A	Oké. Klopt het dan dat je wat meer zelf invulling kon geven aan hoe die toets in elkaar zat? Dat je gewoon alle omstandigheden van het geval zelf kon beoordelen indien je dat van waarde achtte?
	B	Ja, bij die reguliere geweldsmisdrijven. Die vrijheid had je natuurlijk wel altijd, maar dat was niet de lijn in ieder geval, die uitgebreide toets. Dat was niet de lijn waarin je dat ging beoordelen.
	A	Nee.
	B	Nee, de omstandigheden en de aanleiding werden eerder relevant gevonden op het moment dat, dat mogelijk een eigen aandeel zou opleveren.
	A	Oké.
	B	Dan zat je natuurlijk in een ander criterium
	A	Oké, dus wanneer een eigen aandeel mogelijk werd geacht... aan de hand daarvan maakte je de toets scherper of minder scherp. Kan ik dat zo zeggen?
	B	Nou, de aannemelijkheidstoets, daar voldeed dan de zaak aan. Dan was het vervolgens de toets van het eigen aandeel in artikel 5 of daar vervolgens nog iets was waardoor daar een afwijzing of korting aan de orde was.
	A	Ja, ja.
	B	Dus dat zat dan niet meer in die artikel 3 aannemelijkheidstoets.
	A	Nee, dus dat was echt volledig van elkaar gescheiden? Dus de aanleiding en de omstandigheden van een misdrijf werden pas beoordeeld bij het eigen aandeel? En dat was dan bij de meeste geweldsmisdrijven zo, behalve bij bijvoorbeeld zedenmisdrijven.
	B	Juist, dat klopt ja.
	A	Ja, oké. Want door de tijd heen hebben er daarin dus wijzigingen plaatsgevonden welke wijzigingen zijn dat precies?
	B	Ja, ergens in 2013 of 2014, geloof ik? Toen is er in ieder geval in de beleidsbundel veel uitgebreider opgeschreven wat er onder de beoordeling van de aannemelijkheid valt en welke elementen die beoordeling heeft.
	A	Ja
	B	Nou, dat was dan een beschrijving van iets dat al langere tijd werd gedaan. En om nu te zeggen dat er een duidelijk moment was in de tijd sinds wanneer dat zo ging, dat vind ik lastig om te zeggen. Dat heb ik ook niet meer kunnen bedenken of dat nu in 2008 of in 2009 of in 2007 of 2010 was. Ik denk, als ik eraan terug denk, dat het hem zat in de beoordeling van bezwaarschriften in de raadkamer.
	A	Oké.
	B	Dat daar toch gaandeweg wel een praktijk ontstond, en dat was dan natuurlijk omdat er zaken voorbij kwamen waarin dat speelde, waarin werd gezegd van: "Ja, wacht even, hier moeten we ook niet te makkelijk over die aannemelijkheidstoets heen stappen".
	A	Nee
	B	Dus er waren zaken die op een gegeven moment vaker in bezwaar voorbij kwamen waarin er toch wel vragen werden gesteld bij de aanleiding van het voorval, zonder dat dit nu direct duidelijk een eigen aandeel opleverde. Dat zullen dan zaken zijn geweest waarin mensen bijvoorbeeld weinig wilden

		verklaren over wat er gebeurd was of daar een beetje een onduidelijk verhaal over hadden. Toen groeide het idee denk ik hè, als ik er zo over nadenk, om het tonen van die maatschappelijke solidariteit met een uitkering, om daaraan toch wel als voorwaarde te stellen dat gewoon helder is wat er precies is gebeurd en waarom.
	A	Ja
	B	Ik denk dat het daar wel begonnen is. Dat zal ja, in ieder geval voor de wijziging van de beleidsbundel zijn. In ieder geval een aantal jaar daarvoor. Maar dat begon op een gegeven moment wel de lijn te worden. Teveel zaken met onduidelijkheden. Dat zorgde ervoor dat er duidelijkheid werd gevraagd. Eigenlijk voordat er een uitkering kon worden gedaan.
	A	Ja, dus eigenlijk op basis van die bezwaarzaken, zijn die nieuwe criteria ontwikkeld voor het beoordelen van de aannemelijkheid?
	B	Ja, ja, daar is het wel begonnen. Bij het beoordelen van de bezwaarschriften in de raadkamer.
	A	Want ik hoor u zeggen dat de wijzigingen binnen de raadkamer tot stand zijn gekomen, tot in hoeverre was dat dan duidelijk voor juridisch behandelaars waar die wijziging vandaan kwam? Of is dat gewoon geleidelijk overgegaan?
	B	Ja, dat is geleidelijk gegaan en intern is natuurlijk wel een mechanisme voor het terugkoppelen van bezwaarzaken en het onder de aandacht brengen van beslissingen op bezwaar, in een werkoverleg bijvoorbeeld. Toen is dat wel zo de organisatie ingedruppeld.
	A	Oké, dus dat is heel geleidelijk vanuit de raadkamer het Schadefonds binnengekomen?
	B	Ja, op een gegeven moment deed iedereen het zo en nog iets langer daarna stond het ook zo in de beleidsbundel.
	A	Ja, ja. Ja.
	B	Een beetje een organisch proces.
	A	Ja, precies. Begrijp ik het dan goed dat de reden voor de wijziging was dat er soms onvoldoende duidelijk was in bezwaarzaken wat er was gebeurd of dat uiteindelijk die toets die daarvoor plaatsvond onvoldoende toereikend was om echt te beoordelen wat er precies had plaatsgevonden?
	B	Ja, ja. Ik denk dat er vaker zaken in bezwaar kwamen. Het is ook wel goed om het even zo expliciet te maken. Kijk, mensen gaan natuurlijk in bezwaar als ze het er niet mee eens zijn hè. Dus dan hebben ze in primo al een afwijzing gekregen. Dus het kan heel goed zo zijn dat dan die afwijzing in primo, die dan vervolgens in bezwaar voorbij kwam, dat die ook al de afwijzing op de aannemelijkheid was. Kan best zo zijn dat, voordat de Commissie zich erover begon uit te spreken dat die beoordeling dus wat uitgebreider moest zijn, dat er dus ook al in primo al juristen waren die, ik denk dan uit zichzelf, daar al iets strikter naar keken, naar die beoordeling van de aannemelijkheid.
	A	Oké, dus eigenlijk vonden de veranderingen binnen het Schadefonds bij sommige juristen al plaats voordat ze in de raadkamer besproken werden?
	B	Ja, en dan kwam het vervolgens in bezwaar en mensen waren het er natuurlijk niet mee eens. Dan kwam de Commissie uit, in zo'n beslissing op bezwaar of in ieder geval in de raadkamer, in overleg, dat het goed is om in dit soort zaken wel duidelijkheid te verlangen.
	A	Ja, ook voor de aanvrager?
	B	Nou, duidelijkheid over wat er is gebeurd. En als die er niet is af te wijzen. Dat het dus een goede manier is om daar naar te kijken.
	A	Oké, ja.

	B	Dus ja, de Commissie heeft in bezwaar. Gaandeweg is de Commissie zo gaan kijken naar de aannemelijkheidstoets. Maar die zaken kwamen natuurlijk niet in bezwaar omdat ze toegewezen werden. Dat waren natuurlijk afwijzingen waartegen mensen in bezwaar gingen. Dus ik denk ook wel dat er vanuit de organisatie eigenlijk hè, vanuit het bureau, vanuit de juristen, en dat is heel moeilijk te duiden waar dat dan precies vandaan kwam natuurlijk, ook al gaandeweg zo naar de aannemelijkheid werd gekeken. Dat is eigenlijk goed gevonden denk ik vooral en misschien nog explicieter gemaakt in bezwaar.
	A	Oké, dus het is eigenlijk vooral iets dat al, door inderdaad het bureau dan, een soort van, dat er in de beoordeling van het bureau een soort wijziging plaatsvond en dat dit werd goed gevonden in bezwaar.
	B	Ja, precies. Anders dan spreken ze zich er natuurlijk niet over uit als het allemaal werd toegewezen.
	A	Nee, precies. Dat zijn meestal niet de bezwaarzaken.
	B	Nee, precies. Het is ergens begonnen bij de individuele juristen, vermoed ik. Dat is dan in bezwaar nogmaals bekeken en beoordeeld. Er is in bezwaar gezegd dat het een te volgen iets is, dat begrijpen wij dan, dat je er zo naar kijkt. Het ene commissielid zal zich daar harder voor gemaakt hebben dan het andere bijvoorbeeld, kan ik me ook voorstellen. Maar uiteindelijk is dat wel de lijn geworden om zaken te beoordelen.
	A	Oké, duidelijk. We hebben hier dan over de toets die we vandaag de dag toepassen. We beoordelen nu namelijk niet meer alleen het geweldsaspect, zoals u benoemde dat eerder het geval was. Vandaag de dag toetsen we ook de aanleiding, toedracht en omstandigheden. Klopt dat?
	B	Ja, dat klopt.
	A	Welke veranderingen heeft dat dan teweeggebracht in het beoordelen van zaken in het primaire proces?
	B	Ja, nou ja.
	A	Omdat u nu zegt, het is eigenlijk bij de juristen begonnen. Is er dan echt een duidelijk waarneembare verandering, of?
	B	Nou ja, de verandering is geworden dat mensen zich nu hardop afvragen: is de aanleiding duidelijk, is de toedracht duidelijk en is er voldoende duidelijkheid over de omstandigheden waaronder het geweldsmisdrijf plaatsvond? En die vraag, die expliciete vraag met die drie elementen, die was er natuurlijk eerst niet. Niet expliciet. En toen werd er eerder gedacht, zonder het zo expliciet te maken: iemand is geslagen en dat is een geweldsmisdrijf dus, en dat is ook aannemelijk want hij heeft een blauw oog. Zonder de aanleiding en de toedracht daarin te betrekken.
	A	Mm, ja. Voorheen werd echt alleen het geweldsaspect beoordeeld.
	B	Ja.
	A	Oké. Want wat zou u zeggen, zijn er zeg maar ook nadelen aan die toets?
	B	Ja (lacht). Kijk, een nadeel kan zijn dat, wanneer je vindt dat er onvoldoende duidelijkheid is over de aanleiding, dan zeg je dan wijs ik het af. Terwijl de kans bestaat dat de aanleiding die er wel was, maar die je niet helemaal duidelijk krijgt. Als je bijvoorbeeld toetst onder artikel 5 bij het eigen aandeel, niet tot een volledige afwijzing, of misschien zelfs maar tot een korting van de uitkering zou leiden. Dus daar zit natuurlijk een moeilijkheid hè.
	A	Mm, eigenlijk is het Schadefonds strenger geworden zegt u?
	B	Nou, je kunt je voorstellen dat je vaker volledig afwijst. Aantallen ken ik niet hoor. Dan wanneer je, als je wel zou weten wat er is gebeurd, tot een bij artikel 5, een korting of al helemaal geen, volledige afwijzing zou leiden.

	A	Mm, ja. Je wijst nu eigenlijk sneller volledig af.
	B	Het is natuurlijk een alles of niets bij die aannemelijkheid. Er is geen korting mogelijk. Het is niet een beetje aannemelijk. Het is aannemelijk of niet, dus afwijzing of toewijzing. En stel dat je onvoldoende duidelijkheid hebt over de aanleiding. In werkelijkheid is het dan bijvoorbeeld zo dat de aanleiding, weet ik veel, iets dat totaal geen eigen aandeel in zich heeft, maar je wijst wel af want je weet niet wat er gebeurd is precies. Je zou er overheen stappen op de oude manier. Dan constateer je dat je geen aanleiding hebt om een eigen aandeel aan te nemen en ook niet om een korting of een afwijzing te maken. Dus daar zit hem, iets lastigs zit daar.
	A	Want wat is dan voornamelijk met betrekking tot zeg maar, het stukje eigen aandeel, wat je al bij de aanleiding, toedracht en omstandigheden gaat beoordelen?
	B	Nou ja, in beroep werd er weleens gezegd dan door de bestuursrechter dat het er dan soms op lijkt alsof je twijfels over de aanleiding, en dan vooral twijfels omdat je denkt dat het eigenlijk een eigen aandeel is, dat je die naar voren schuift.
	A	Ja, ja.
	B	Maar dan wel met een alles of niets uitkomst.
	A	Ja, precies. Eigenlijk trek je hem ietsjes naar voren. Waar het eigenlijk de bedoeling is dat hij later wordt beoordeeld. Het risico is dus dat het eigen aandeel nu al bij de aannemelijkheid wordt beoordeeld. Klopt dat?
	B	Ja, klopt.
	A	Want op andere aspecten zou je dan nog zeggen dat die aanleiding, toedracht en omstandigheden, bijvoorbeeld als je kijkt naar huiselijk geweld, is dat door die nieuwe toets moeilijker geworden?
	B	Nee, nee. Ja, dat is ook zo casuïstisch, hoe je dat voldoende onderbouwt. Met huiselijk geweld, met belaging, weet je dat soort, seksueel misbruik. Ik denk dat, dat door de tijd heen wel hetzelfde is gebleven. Wat we vragen om eraan ten grondslag te leggen. Ik denk je wel redelijk kunt pin-pointen dat die aanleiding, toedracht en omstandigheden, dat zijn toch meer de klassieke geweldsmisdrijven: op straat, uitgaan, schietpartijen noem maar op, waarbij je toch wel weet van "Wacht even, maar waarom is dat gebeurd?". De waarom-vraag stel je natuurlijk veel minder bij seksueel misbruik, huiselijk geweld en dat soort categorieën.
	A	Ja, want in principe de beoordeling van de stukken waarop je bepaalt of iets wel of niet aannemelijk is, die is hetzelfde gebleven?
	B	Ja, ja. Ja.
	A	Oké. Dan zou ik ook even willen praten over de transparantie van het beleid. Tot in hoeverre biedt het huidige beleid transparantie voor juridisch behandelaars?
	B	De vragen die ze zichzelf moeten stellen, die zijn al sinds jaren inmiddels duidelijk. Wat je blijft houden is, is natuurlijk de beoordeling vervolgens, heb ik genoeg om die vragen met een 'ja' te beantwoorden. En dat zit niet zozeer in de omschrijving van de beleidsregel. Dat zit hem natuurlijk in het aannemelijkheids criterium an sich. Wanneer is iets aannemelijk? Je weet nu duidelijk wat aannemelijk moet zijn, maar wanneer dat zo is, ja dat is eigenlijk bijna een onmogelijke vraag om te beantwoorden in ieder geval. Dat verschilt per geval zo enorm. Het ligt natuurlijk aan wat iemand verklaart, zijn er nog andere verklaringen, wat is de informatie die er is. Dat is zo'n brei aan mogelijke, aan verschillende gevallen. Dat kan je niet goed opschrijven. Ik denk dat het hetzelfde is met bijvoorbeeld wettig en overtuigend bewijs, wanneer het wettig

		bewezen is, dat kun je opschrijven: er is een aangifte, er zijn getuigenverklaringen. Wanneer het vervolgens ook overtuigend bewezen is. Wanneer is er sprake van een overtuiging waarbij het feit bewezen is? Dat is precies zo'n zelfde open norm, die overtuiging. Daar is als het goed is ook geen stroomschemaatje voor. Dus dat blijft lastig. Dat vraagt gewoon van jezelf om onderscheid te maken in je denken over iets volledig dichttimmeren en onderbouwen versus een goed beredeneerde gok nemen ten aanzien van de aannemelijkheid.
	A	Oké, ik hoor u zeggen dat dit eigenlijk aan je eigen beoordelingsvermogen ligt.
	B	Ja, dat blijft lastig. Zeker. Dat is gewoon niet het makkelijkste onderwerp.
	A	Maar dat is eigenlijk een competentie die het Schadefonds van een juridisch behandelaar vraagt. Klopt dat? Tot in hoeverre moet iemand in staat zijn om die beoordeling te maken?
	B	Wat je vraagt eigenlijk is: kunnen mensen beschikbare informatie tegen het licht van een bewijs criterium houden? Als je dat kan, dan is dit geen heel ingewikkeld onderwerp voor je.
	A	Nee, nee.
	B	Dus ja, het is een bepaald abstract denken, analytisch vermogen dat wordt gevraagd om dit handen en voeten te geven. Het enige dat wij kunnen bieden natuurlijk, dat zijn eh, voorbeelden, bezwaaroverzichten, inwerken, weet je, dat is wat er is om dat handen en voeten te geven. Ja.
	A	Ja, want dat proberen jullie ook nog wel om in enige vorm nog, om daar het denken een beetje in te vormen.
	B	Ja, zeker.
	A	Oké, duidelijk. Tot in hoeverre biedt het beleid dan transparantie voor aanvragers?
	B	Wat het hen biedt is dat zij lezen dat wat wij ons afvragen op het moment dat wij hun aanvraag moeten beoordelen. Zij kunnen zich dan afvragen van: "Ik heb een aangifte gedaan. Ik heb een verklaring afgelegd bij de politie. Vertel ik daar over de aanleiding? Vertel ik daar duidelijk over hoe het precies is gegaan?". Dat is wat ze zich af kunnen vragen.
	A	Ja, ja. Oké, dus dat is een afweging die zij zelf moeten maken.
	B	Voor de rest zie je ook in de beleidsbundel dat daar een soort follow-up aan vast zit, hè. Op het moment dat wij bij de beoordeling vinden dat daar vragen over blijven staan, zullen we altijd gaan kijken naar aanvullende informatie. En daar waar mogelijk zullen aanvragers ook de in de gelegenheid worden gesteld om daar zelf nog aan bij te dragen: "Zijn er nog getuigen verklaringen" of "Deze onduidelijkheid wat vind je daar nu van?". Dat kan allemaal.
	A	Ja. Ja, precies. Dus wanneer er na het indienen van de aanvraag nog vragen overbleven, dan ga je ook wel met aanvragers in gesprek. Klopt dat?
	B	Ja, inderdaad in een introductiegesprek of zelfs nog in een mededelingsgesprek komt dat natuurlijk aan de orde.
	A	En u vindt wel zoals het beschreven wordt, zoals bijvoorbeeld in de beleidsbundel, dat het voldoende duidelijk is voor aanvragers? Wat er precies...
	B	Nou ja, wat je daar natuurlijk ook bij moet onthouden is dat aanvragers dus kunnen besluiten: "Ik dien de aanvraag in" of "Ik dien de aanvraag niet in", maar ze hebben op dat moment natuurlijk, ook als ze al bij de politie zijn geweest, geen invloed meer op hun verklaring bijvoorbeeld die ze hebben afgelegd.
	A	Nee.

	B	Dus ze weten wat wij toetsen, ik denk dat, dat goed is. Ze zouden dan kunnen bedenken of het wel of niet zinvol is om een aanvraag in te dienen. Vervolgens de stukken die bij de politie liggen; die zijn wat ze zijn natuurlijk. Daar kunnen ze niet meer een extra draai aan geven of zo, of die aanvullen.
	A	Nee.
	B	Dus die transparantie betekent vooral dat ze kunnen bedenken wat wij gaan doen en vervolgens dat ze kunnen bedenken van hoe zij hun kans inschatten en of de elementen duidelijk zijn in hun aanvraag.
	A	Ja. Het is natuurlijk ook niet de bedoeling dat ze zelf al bij wijze van spreken die toets gaan doorlopen. In principe wat er staat, dat is voldoende om...
	B	Ja, zeker.
	A	... de kans in te schatten.
	B	Er staat natuurlijk ook, of stond in ieder geval, wel zo'n Quick Scan op de website. Natuurlijk is het zo in de meeste gevallen, en ik denk daarom dat het ook prima geregeld is, dat als je een aangifte hebt, zullen de meeste mensen in die aangifte hebben verklaard wat er is gebeurd en wat de aanleiding daarvoor was.
	A	Ja.
	B	In de meeste gevallen is het ook prima. Eh, ja goed en soms niet hè. Misschien weten mensen dat zelf eigenlijk ook al (lacht).
	A	(lacht) Ja precies. Eigenlijk...
	B	Denk ik ja.
	A	Ja, u doelt op de gevallen dat er ook echt niet naar waarheid wordt verklaard?
	B	Iemand die wakker wordt na een klap op zijn hoofd, althans, wakker wordt met een hoofdwond zaterdagavond, die mag echt nog wel even goed gaan nadenken over zijn kansen bij het Schadefonds als hij die drie elementen van de beoordeling leest.
	A	Dat zijn wel een beetje de klassieke verhalen waarin je zegt van...
	B	Nou ja, dat, maar ook vooral gewoon mensen die in wat verhullende termen spreken over wat er is gebeurd en grote stukken weglaten. In een lopend verhaal, dat we daar gaten in zien bijvoorbeeld.
	A	Mm.
	B	Dat die gaten toch redelijk overeenkomen met zaken die mogelijk verwijtbaar zijn van hun kant.
	A	Oké, duidelijk. Ja, want tot in hoeverre zou je dan eigenlijk zeggen dat eh... Als je zeg maar uitgaat van de gemiddelde persoon, die kan misschien vrij goed een lopend verhaal vertellen en alle relevante feiten daarbij betrekken. Er zijn ook mensen die daar minder goed toe in staat zijn. Tot in hoeverre houden jullie daar rekening mee?
	B	Ja, dat blijkt eigenlijk altijd al wel uit de manier waarop het dan wordt opgetekend in de aangifte. Het kan blijken uit het introductiegesprek dat je met iemand hebt of het blijkt uit medische informatie. Dat je gewoon met iemand spreekt, met iemand te maken hebt, die bijvoorbeeld een verstandelijke beperking heeft.
	A	Mm, ja. Ik hoor u zeggen dat dit dus meestal wel al uit de stukken blijkt.
	B	Ja, zeker dat kan.
	A	En daar probeert het Schadefonds daar dan rekening mee te houden in de beoordeling van de aannemelijkheid?
	B	Ja, natuurlijk. Ja, ja, ja, zeker.

	A	Oké. Dan nog even terug naar die transparantie van het beleid. Wat betreft beroeps- en hoger beroepszaken: tot in hoeverre krijgt het Schadefonds vragen, bijvoorbeeld vanuit de rechtbank, over het aannemelijkheidsbeleid?
	B	Ja, krijgen we altijd vragen over.
	A	Is dat...
	B	Ja.
	A	Krijg je...
	B	Nou ja, de meest duidelijke uitspraken waren eind 2014 van de Raad van State in hoger beroep. Waarin ze uitspraken dat, wanneer iemand is neergeschoten, dat de onduidelijkheid die er zou kunnen zijn wat betreft de aanleiding van het voorval en getuigenverklaringen die niet stroken met de verklaring van een slachtoffer, dat die, wanneer iemand is neergeschoten, niet kunnen leiden tot de afwijzing van de aannemelijkheid. Omdat een schotwond die je oploopt, niet anders kan zijn toegebracht dan een opzettelijk tegen die persoon gepleegd geweldsmisdrijf. En als er al aanwijzingen zijn dat er een eigen aandeel is, dan hoort dat thuis in artikel 5.
	A	Oké, ja. Daar werd dus even duidelijk een lijn getrokken tussen artikel 3 en artikel 5? Een schotwond leidt automatisch tot een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf en kan dus geen afwijzing op aannemelijkheid betekenen?
	B	Juist. En dat is in de praktijk vervolgens, in de beslisp praktijk, trouw toegepast. Met dat iemand werd neergeschoten, was de ruimte die er was onder artikel 3, in het licht van die uitspraak uit 2014 van de Raad van State, was die ruimte om af te wijzen op de aanleiding toedracht en omstandigheden, heel klein.
	A	Want dat is dan echt een voorbeeld van een baanbrekende uitspraak. Merk je dat rechters er moeite mee hebben met hoe het beleid in elkaar zit? Of heeft het Schadefonds veel ruimte om zelf het beleid toe te passen?
	B	Mm, ja. Het meest recent nog in een uitspraak in beroep in een zaak van mij, eh ik moet je de naam even schuldig blijven, werd ook duidelijk gezegd en uitgesproken door de rechtbank wat de omvang was van de toetsing op basis van artikel 3. Dat duidelijkheid moest bestaan over de aanleiding, toedracht en omstandigheden en dat in dit geval die duidelijkheid er dus niet was.
	A	Nee, dus je krijgt daar zelf de ruimte in? Het blijft vrij open?
	B	Juist, ja.
	A	Want tot in hoeverre voldoet die aannemelijkheidstoets aan de vrije bewijsleer in het bestuursrecht? Vult het Schadefonds dat juist in?
	B	Er is natuurlijk een vrije bewijsleer in het bestuursrecht, hè. Dus dat is ook wel hoe wij er mee omgaan. Iemand kan op alle denkbare manieren informatie aanleveren ter onderbouwing van zijn zaak, van zijn aanvraag en het is verder aan ons om te beoordelen of die informatie bruikbaar is. Daarbij is het meest van belang of die informatie afkomstig is uit een andere bron dan aanvrager zelf, dus getuigenverklaringen waarmee iemand komt. Ook buiten het strafproces om. Dat zou mee kunnen helpen natuurlijk, alleen gaan we wel beoordelen wat die mensen dan vertellen. Welke vragen zijn er gesteld en in welke setting is die verklaring tot stand gekomen? Ik denk dat dit is wat de bestuursrechter ook ter zitting doet en wat uiteindelijk ook de strafrechter ter zitting doet. Alleen de bronnen van bewijs, ja daar is iemand vrij in.
	A	Dus wat u zegt, daar wordt gewoon bij aangesloten?
	B	Ja
	A	Oké, dan zijn we bijna aan het einde gekomen van dit interview. Ik zou graag nog uw deskundige mening willen vragen. Uit de informatie die ik voor dit interview heb opgedaan en uit mijn gesprek met u, wordt mij wel duidelijk dat er door de

		jaren heen wel veranderingen, hebben er veranderingen plaatsgevonden. De belangrijkste toets was dus die van de aanleiding toedracht en omstandigheden. Wat vindt u van deze verandering op het gebied van de beoordeling van de aannemelijkheid?
	B	Ja, nou ik kan me daar echt volledig in vinden en ook achter scharen. Kijk, het, je moet altijd wel oog blijven houden voor, dat merk ik ook wel uit de vragen die je stelt. Dat is ook iets waarnaar jij op zoek bent: wat zijn de gevolgen van zo'n interpretatie van een wettelijk criterium? Want op een gegeven moment kan je natuurlijk vanuit die zorgvuldigheid, als je daarmee het kind en het badwater weggooit, dan streef je het doel wel voorbij.
	A	Mm.
	B	Dus het moet wel een faire, eerlijke beoordeling blijven. Zoals ik het zie toegepast worden in de praktijk, denk ik wel dat het fair is. Ik ken natuurlijk niet alle zaken waarin dat gebeurt, maar als ik zo eens in mijn team kijk en in bezwaar kijk dan begrijp ik dat wel. Dat het zo gaat.
	A	Ja
	B	En ik vind ook wel dat je, wanneer je aanklopt bij het Schadefonds en vraagt om maatschappelijke solidariteit in de vorm van een bedrag, dat het ook best wel voor de hand ligt. Dat de samenleving, namens wie wij de beoordeling doen, de duidelijkheid heeft over wat er precies is gebeurd en waarom. Alvorens we solidair gaan zijn.
	A	Ja, ja.
	B	En als jij er niets aan kunt doen dat die onduidelijkheid er is of dat die duidelijkheid er niet is, dat is wat anders. Ik denk ook niet dat het beleid ziet op die categorieën.
	A	Nee, u zegt het beleid ziet niet op de uitsluiting van die categorieën?
	B	Nee, want als je er niets aan kunt doen dat je niet meer weet wat er precies is gebeurd, dan kan dat uiteindelijk toch nog prima tot een toewijzing leiden. Het beleid is er vooral voor de mensen die, zonder dat wij begrijpen waarom, met een verhaal komen waarmee we niet helemaal uit de voeten kunnen. Dat er veel vragen aan vast zitten.
	A	Nee, u zegt dat is...
	B	Daar is het voor.
	A	Wat zegt u?
	B	Daar is het voor. Daar is het beleid voor geschreven en zo pas ik het ook toe. Dat vind ik ook heel terecht. Ik snap dat wanneer je 10.000, 20.000 of 35.000 euro gaat toekennen, dan vind ik het ook echt wel te rechtvaardigen dat je, stel dat je ter verantwoording wordt geroepen, dat je kunt uitleggen van "Nou, dat is omdat wij dit verhaal hebben gelezen en dat is een duidelijk verhaal, dat is schrijnend. Het verdient solidariteit".
	A	Ja.
	B	Ik vind dat wel passend hoor, dat je goed weet wat er is gebeurd voordat je die maatschappelijke solidariteit gaat betrachten.
	A	Ja, ik hoor u zeggen dat u het terecht vindt dat daarin een scherpe beoordeling wordt gemaakt, omdat dit past bij het karakter van de uitkering.
	B	Ja. Ik denk ook wel, want we hebben dat toentertijd in beroepszaken ook echt wel even uitgeplozen en ook gezocht naar haakjes daarvoor in de wetsgeschiedenis. Kijk, de wetgever heeft ook altijd bedoeld, dat deze uitkering is bedoeld voor mensen die buiten hun schuld om slachtoffer zijn geworden van een geweldsmisdrijf. Kijk, dan wordt het een beetje technisch natuurlijk. Het

		uitgangspunt is vervolgens ook dat mensen hun eigen aanvraag moeten onderbouwen.
	A	Ja.
	B	Dus ja, als jij moet onderbouwen dat je buiten je schuld om slachtoffer bent geworden van een geweldsmisdrijf, dan begrijp ik dat het ook betekent dat jij het hele verhaal moet onderbouwen.
	A	Ja.
	B	Dat dan de enige constatering van onze kant, dat er onvoldoende aanleiding is om een eigen aandeel aan te nemen, dat het dan de enige escape zou kunnen zijn voor een afwijzing. Daarmee doe je, denk ik, te weinig. Daarmee doe je te weinig recht aan hoe de wetgever die uitkering bedoeld heeft.
	A	Ja, precies.
	B	Volgens mij zegt de wetgever niet van: "Je keert uit, tenzij er een eigen aandeel is", dat heeft de wetgever volgens mij niet gezegd. De wetgever zegt, volgens mij: "Je keert uit aan mensen die buiten hun schuld slachtoffer worden van een geweldsmisdrijf". En of het buiten hun schuld is, blijkt volgens mij uit de aanleiding, toedracht en omstandigheden. Dus zo begrijp ik hem.
	A	Mm, ja.
	B	En in die ene uitspraak waarvan ik je de naam nog schuldig ben, zegt de rechter ook, en dat volgde ik ook wel goed, dat het verhaal van iemand zoals iemand het neerlegt bij je dat het onderbouwd moet worden. Het gaat er niet om dat we gaan zoeken naar een enig geweldsmisdrijf. Nee, het gaat om het geweldsmisdrijf en het verhaal dat iemand bij jou neerlegt en dat het onderbouwd moet worden. En dat is dan dus het hele verhaal van A tot Z.
	A	Ja, want zoals u eerder zei: die onderbouwing van het hele verhaal, dat past ook bij het karakter van de uitkering? Die maatschappelijke solidariteit?
	B	Ja, inderdaad. Dat vind ik wel.
	A	Mag ik vragen tot in hoeverre u dan nog ruimte ziet voor verbetering in die toets? Of bent u van mening dat de huidige toets voldoende toereikend is?
	B	Tja, verbetering. Kijk, als je kunt uitsluiten dat het te vaak wordt toegepast. Die bezwaren die ik er bij je eerdere vraag aan verbond. Als de aanleiding in de verste verte geen eigen aandeel situatie is, dan moet je, je achter je oren gaan krabben.
	A	Mm. U bedoelt wanneer de toets van het eigen aandeel te vaak bij de toets van de aannemelijkheid wordt betrokken?
	B	Ja, ik denk als dat als correctie bij mensen in het achterhoofd blijft, dan beperk je het wel echt tot de meest, ja, hoe zeg je dat, tot de zaken waarin mensen dingen verzwijgen en verhullen, omdat ze iets te verbergen hebben.
	A	Ja.
	B	Dan vind ik het volledig terecht, dat het wordt afgewezen.
	A	Oké, dus zolang je het eigen aandeel goed blijft onderscheiden, dan ziet u verder geen bezwaren jegens de huidige toets?
	B	Nee, inderdaad.
	A	Oké, duidelijk.
Slot	A	Oké dan wil ik nu het interview gaan afronden. We hebben vandaag gesproken over de beoordeling van de aannemelijkheid en hoe deze toets door de jaren heen is veranderd. Ook hebben we de transparantie van het beleid besproken. Wat mij hieruit duidelijk is geworden, is dat de verandering van het beleid vooral een organisch proces was, dat voornamelijk eigenlijk vanuit het bureau geïnitieerd werd. De belangrijkste verandering in de beoordeling van de aannemelijkheid is de toevoeging van de elementen van de aanleiding,

		toedracht en omstandigheden. U gaf aan dat dit een toets was die al eerder door juristen in de praktijk werd toegepast, maar die uiteindelijk ook echt in de beleidsbundel werd opgeschreven. U bent van mening dat het beleid voldoende transparantie biedt. Met betrekking tot de juristen, maakte ik uit uw antwoorden op, dat u van mening bent dat het een soort competentie vergt om stukken te analyseren en hierin besluitvaardig te zijn. U bent van mening dat een valkuil van de toets is, dat er wel een soort alles-of-niets-beleid is gecreëerd met betrekking tot het eigen aandeel. U bent van mening dat dit iets is waar men voor op de hoede moet blijven. U gaf aan dat u van mening bent dat de huidige toets meer recht doet aan het karakter van de uitkering. Je moet het verhaal van de gebeurtenis goed kennen alvorens je een uiting doet van maatschappelijke solidariteit. Ik merk dat het moeilijk is om ons hele gesprek in enkele zinnen samen te vatten. Kunt u zich vinden in mijn samenvatting?
	B	Ja, daar kan ik mij in vinden. Ja, het klopt.
	A	Heel fijn! Heel erg bedankt voor alle informatie. Ik waardeer het dat u wat van uw tijd aan mij af wilde staan.
	B	Ja, graag gedaan. Wij zijn erg blij dat jij dit onderzoek voor ons wilt uitvoeren. Als we iets meer in kaart kunnen krijgen hoe de beleidswijzigingen door de loop der jaren zijn ontstaan, dan hebben we een heel mooi product volgens mij.

Bijlage 5: Intern document, module aannemelijkheid

Verdieping aannemelijkheid

Programma:

1. Terugblik basis aannemelijkheid
2. Afbakening: alleen de klassieke geweldsmisdrijven
3. Verdieping: toedracht, aanleiding en omstandigheden
4. Mogelijk benodigde informatie: proces-verbaal, uitspraak strafzaak, justitiële documentatie
5. Verhouding tussen artikel 3 en 5 Wet Sgm
6. Motivering
7. Relevante uitspraken in beroep
8. Fraude

1. Terugblik basis aannemelijkheid

Vraag: wanneer vinden jullie een opgave aannemelijk? Hoe toetsen jullie dat?

We hanteren een andere (lichtere) toets dan de strafrechter. Een geweldsmisdrijf hoeft namelijk niet bewezenverklaard te zijn. Daarnaast is het niet noodzakelijk dat we weten wie de dader is.

De vraag die we in alle gevallen moeten beantwoorden is:

Is het aannemelijk dat de aanvrager slachtoffer is geworden van een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf op de wijze zoals hij/zij heeft opgegeven?

De reden dat de vraag op deze manier is geformuleerd heeft te maken met ons uitgangspunt: In principe gaan we uit van de opgave van de aanvrager, die ondersteund moet worden met objectieve informatie. Als die objectieve informatie ontbreekt dan gaan we in principe uit van het vertrouwen in de aanvrager, tenzij er contra indicaties zijn.

2. Afbakening

In deze module hebben we het alleen over de klassieke geweldsmisdrijven, dus de mishandelingen, gewapende overvallen, etc.

3. Verdieping op aannemelijkheid

Belangrijk bij de aannemelijkheidstoets is of het aannemelijk is dat het geweldsmisdrijf heeft plaatsgevonden met de aanleiding, toedracht en omstandigheden zoals aanvrager heeft verklaard.

Is het aannemelijk dat het misdrijf heeft plaatsgevonden op de manier zoals aanvrager dat in zijn aangifte/opgave heeft geschetst?

Hoe bepalen we of de opgave van aanvrager aannemelijk is?

- In principe is het minimumvereiste DE AANGIFTE.
- Daarbij het liefst objectieve informatie die opgave van aanvrager kunnen ondersteunen: volledig p-v, uitspraak rechter, (in sommige gevallen) medische informatie.

Wat zijn redenen om aanvraag af te wijzen op aannemelijkheid?

- Opgave van aanvrager bevat tegenstrijdigheden, onwaarheden, onmogelijkheden of bevat anderszins contra indicaties.
- Opgave van aanvrager wordt op geen enkele wijze ondersteund door objectieve informatie en geeft op zichzelf onvoldoende duidelijkheid over wat er is gebeurd.
- De toedracht, aanleiding en omstandigheden die aanvrager heeft opgegeven worden door andere gegevens, zoals uitspraak rechter of verdachte- of getuigenverklaringen tegengesproken.
- Tegenaangifte met of zonder vervolging van aanvrager
- Er is sprake van een gecompliceerde situatie, denk aan uitgaansgeweld, langer lopend burencflict, (v)echtscheidingssituatie of ruzie in het kader van een omgangsregeling.

Oefencasus [naam]:

Aanvrager liep naar een winkel. Onderweg kreeg hij van achteren van een onbekend persoon (hierna: dader) een harde duw tegen zijn schouder waardoor hij viel. Vanaf het moment dat aanvrager viel, kan aanvrager zich niet herinneren wat er gebeurde. Een onbekende man bracht aanvrager naar huis, want aanvrager wist de weg niet meer. Aanvrager ging twee dagen na het incident naar het ziekenhuis. Hij had zeer ernstig letsel (diverse breuken in het gezicht). Aanvrager bezocht de dag na het incident de plek van het incident en zag dat zijn kapotte bril daar lag.

Het strafrechtelijk onderzoek is administratief beëindigd, omdat er geen verdachten zijn gevonden.

Wel of niet aannemelijk?

4. Benodigde informatie: proces-verbaal, uitspraak strafzaak, justitiële documentatie

Als je een aanvraag wil afwijzen op aannemelijkheid dan zal je daar, net als bij elke beslissing, een goed verhaal bij moeten hebben. De enkele motivering 'Uw opgave wordt niet ondersteund door objectieve informatie' is onvoldoende. Je moet heel duidelijk uitleggen wat de redenen zijn dat de eigen opgave van aanvrager zelf onvoldoende is. Daarvoor zal je in je motivering concreet in moeten gaan op de specifieke omstandigheden van dat geval. Daarbij is het ook belangrijk dat je zelf onderzoek hebt gedaan.

(Onderzoeks)mogelijkheden die je hebt:

- Opvragen volledig p-v
- Opvragen tegenaangifte

- Opvragen uitspraak strafzaak
- Opvragen justitiële documentatie van aanvrager

Waarde justitiële documentatie

Als de aanleiding en toedracht van een geweldsmisdrijf onduidelijk blijven maar er zijn wel (vage) aanwijzingen dat er mogelijk criminele activiteiten of strafbare handelingen van aanvrager zelf aan ten grondslag liggen dan kan het soms helpen op de justitiële documentatie van de aanvrager op de vragen. Als blijkt dat iemand zelf heel gewelddadig is of al veel vaker voor drugsdelicten is veroordeeld, dan kunnen we dat meenemen in de beoordeling. Dit is echter heel erg zaakspecifiek en hangt af van alle omstandigheden van het geval.

5. Verhouding tussen artikel 3 en 5 Wet Sgm

Veel vragen die relevant zijn voor het bepalen van de aannemelijkheid zijn ook relevant voor de beantwoording van het eigen aandeel. Daardoor is er regelmatig overlap.

De toetsing op aannemelijkheid en toetsing op eigen aandeel liggen dan heel dicht bij elkaar. Wat je jezelf voortdurend moet afvragen zijn eigenlijk twee dingen:

- Is de situatie zoals die door aanvrager is geschetst aannemelijk of denk je dat het anders is gegaan of dat er meer is gebeurd dan wat aanvrager heeft verklaard? De exacte toedracht blijft onduidelijk. Dan gaat het om 'aannemelijkheid'.
- Heeft aanvrager zelf een eigen rol in de situatie gespeeld door als eerste geweld te gebruiken, de situatie uit te lokken of de boel te laten escaleren? Je maakt de aanvrager een concreet verwijt, dat je kan onderbouwen. Dan gaat het om 'eigen aandeel'.

Vaak zal de ene vraag de andere vraag niet uitsluiten. De kans is namelijk groot dat als aanvrager zelf een rol heeft gespeeld in de situatie hij deze in zijn aangifte heeft afgezwakt of verzwegen. In dat opzicht is de kans dan groot dat het niet aannemelijk is dat de situatie zich heeft voorgedaan zoals aanvrager heeft verklaard omdat aanvrager zelf een rol heeft gespeeld in het geweldsmisdrijf.

In dergelijke gevallen zal nader onderzoek dan ook eigenlijk om twee redenen worden gedaan: Om de aanleiding toedracht en omstandigheden duidelijk te krijgen, waarbij je hoopt dat de rol van aanvrager ook helder wordt. Op basis van de beschikbare informatie zal vervolgens beslist moeten worden of de aanvraag wordt afgewezen op aannemelijkheid of dat het eigen aandeel wordt beoordeeld.

Oefencasus [naam]:

Aanvrager komt voor een dagje naar [plaatsnaam] voor een bijeenkomst met een [doel bijeenkomst]. Hij gaat echter niet naar die bijeenkomst, maar brengt de dag door met wat vage vrienden. Inmiddels is hij flink dronken als hij 's avonds laat met een aantal vrienden/kennissen in de auto stapt naar een huis. Hij geeft zelf aan dat hij geen idee heeft wat hij gaat doen. In de woning wordt hij echter neergeschoten door de bewoner van dat huis (de dader).

De dader wordt ontslagen van rechtsvervolging wegens noodweerexces. De rechtbank geeft aan dat er onduidelikheden zijn over het gebeurde (getuigen leggen onduidelijke en deels tegenstrijdige verklaringen af), maar dat ze aannemen dat de dader dacht dat er een logé bij

hem aan de deur belde. Hij zag echter een groep mannen, waarvan hij één van hen een week eerder had geslagen. De dader zag een mes en een taser (bij aanvrager). De dader vluchtte naar zijn kamer, terwijl de groep achter hem aan ging en 'pak hem, pak hem' riep. Dader deed zijn deur op slot. De groep probeerde de deur te openen. De dader pakte een pistool. Toen de deur werd ingetrapt en er een been door de deur heen kwam, schoot de dader twee keer op de deur. De dader liep naar de deur, keek door het gat en zag aanvrager op 3 meter afstand staan. Hij schoot eenmaal richting aanvrager.

Volgens de rechtbank was er sprake van een wederrechtelijke aanranding, waartegen hij zich mocht verdedigen. Zijn disproportionele reactie door te schieten is het onmiddellijke gevolg geweest van een hevige gemoedsbeweging die door de aanranding van de groep, waartoe aanvrager behoorde, werd veroorzaakt.

Hoe beoordelen jullie deze zaak?

6. Motivering

Vraag: Hoe motiveer je aan de aanvrager hoe je tot je oordeel bent gekomen? Wat zeg je wel en wat niet, hoe concreet benoem je iets?

7. Relevante uitspraken in beroep

zaaknummer: [zaaknummer]

Een geweldsmisdrijf hoeft niet bewezen te worden, maar moet aannemelijk worden gemaakt. Het proces-verbaal van aangifte van het slachtoffer is hierbij van belang. Een verklaring van het slachtoffer is niet voldoende. Objectieve aanwijzingen (verklaringen in het proces-verbaal van getuigen en dader, het strafrechtelijk onderzoek, medische verklaringen) kunnen de verklaring van het slachtoffer ondersteunen. (...)

Verweerder heeft eisers verzoek om een vergoeding uit het schadefonds afgewezen, omdat het onvoldoende aannemelijk is dat er een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf jegens eiser is gepleegd. Daarvoor zijn onvoldoende objectieve aanwijzingen aanwezig. Verweerder verwijst daarbij naar het vonnis van de hoofdverdachte die het geweldsmisdrijf (mede) gepleegd zou hebben en waarbij die verdachte is vrijgesproken. (...)

Gelet op het voorgaande acht de rechtbank het, anders dan verweerder, voldoende aannemelijk dat er een opzettelijk gepleegd geweldsmisdrijf, danwel een strafbare poging daartoe jegens eiser is gepleegd. De rechtbank is dan ook van oordeel dat verweerder niet op die grond eisers verzoek om vergoeding uit het schadefonds heeft kunnen afwijzen. De rechtbank verklaart het beroep dan ook gegrond en vernietigt het bestreden besluit. De rechtbank heeft voorts beoordeeld of er reden is om zelf in de zaak te voorzien, maar zij ziet daartoe geen mogelijkheid, nu zij daarvoor onvoldoende gegevens voorhanden acht.

zaaknummer: [zaaknummer]

Het schadefonds heeft zich op het standpunt gesteld dat, nu de toedracht van het misdrijf niet duidelijk is, niet aannemelijk is geworden dat sprake is van een opzettelijk tegen eiser gepleegd geweldsmisdrijf als bedoeld in artikel 3, eerste lid, aanhef en onder a van de Wet. Daarom wordt volgens het schadefonds niet voldaan aan de voorwaarde voor een uitkering, die genoemd is in dat wetsartikel. (...)

De rechtbank constateert dat, aangezien beide strafzaken nog lopen, het schadefonds zijn standpunt heeft gebaseerd op de twee verklaringen die er liggen, die van eiser en die van de verdachte. Die twee verklaringen bevatten tegenstrijdige verklaringen over wat er op 14 april 2010 precies heeft plaatsgevonden tussen eiser en de verdachte. Gelet op deze gegevens heeft verweerder tot het oordeel kunnen komen dat de toedracht van het misdrijf onduidelijk is. Het ligt dan vervolgens op de weg van eiser om aan te tonen dat er aan de kant van de verdachte sprake was van opzet. Daarin is eiser niet geslaagd. Eiser heeft alleen zijn eigen verklaring over wat er is gebeurd, herhaald. Hij heeft zijn verklaring niet onderbouwd met objectieve bewijsmiddelen zoals verklaringen van getuigen. De rechtbank volgt eiser niet in zijn stelling dat het schadefonds de verklaring van de verdachte meer geloofwaardig acht dan die van hem. Gelet op hetgeen aan het schadefonds bekend was, heeft zij op goede gronden kunnen concluderen dat eiser niet in aanmerking komt voor een uitkering op grond van de Wet. Het schadefonds heeft daarom terecht eisers aanvraag afgewezen.

8. Fraude

Om te bepalen of er contra indicaties of eigenaardigheden in de opgave van aanvrager zitten is het vooral noodzakelijk om meer zaken te zien zodat je een radar ontwikkelt. Als je vermoedens hebt van een valse opgave bespreek dit dan altijd. Het kan daarbij bijvoorbeeld gaan om het doen van een valse aangifte, het toesturen van valse bewijsstukken of het overdrijven van het opgelopen letsel. Als je informatie ontvangt van de politie dat er aanwijzingen zijn voor een valse aangifte wees dan altijd terughoudend met het toekennen van een uitkering. Belangrijkste hierbij is: gebruik je gezonde verstand.

Het uitgangspunt is dat we vertrouwen hebben in de aanvragers, maar blijf wel altijd kritisch.

Bij constatering van fraude wordt een frauderapport opgemaakt en wordt aangifte gedaan, zie ook de instructie op intranet. Voor zover wij weten is er op dit moment nog niets met deze aangiftes gedaan.

Voorbeelden van fraude:

- [naam zaak]
- [naam zaak]
- [naam zaak]